

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

AFGIFFTEKANTOOR: 9240 ZELE - P.1A9271 • VERSCHIJNT NIET IN AUGUSTUS

Nieuwe reeks
Komen en gaan in de rand (1)
'Le Mal des Flandres'

Creatieve ondernemingen
Het blauwe goud van Waterleau

FiguranDten
Walter Thiebaut, voorzitter van
'Vlamingen in de wereld'

Zieke bossen en
te weinig boswachters

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Hinkt tweetalig onderwijs op twee gedachten?

FOTO: PASCAL VIGNERON

Een recent rapport van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (Oeso) over het belabberde taalonderwijs in het basisonderwijs in Vlaanderen, heeft de discussie weer doen oplaaien over de noodzaak/wenselijkheid van het aanleren van een tweede (derde?) taal vanaf zeer jonge leeftijd. Eensgezindheid over de aanpak is ver zoek. Wetenschap rijmt niet noodzakelijk met politieke realiteiten en in een linguïstisch mijnenveld als de Vlaamse rand rond Brussel ligt de kwestie extra gevoelig.

De cijfers van de Oeso leren dat Vlaanderen achterop is geraakt inzake taalonderricht in het basisonderwijs. Ruim twee op de drie leerlingen (66 procent) krijgen geen tweede taal aangeleerd. Alleen Nederland en Ierland scoren in het Europa van de 15 slechter. In het lager secundair onderwijs is de situatie iets minder somber, terwijl Vlaanderen voor het hoger middelbaar onderwijs (algemene richtingen) in de top drie staat. De leerlingen krijgen er gemiddeld 2,6 vreemde talen aangeleerd; alleen Luxemburg (3,3) en Finland (2,8) doen het nog beter.

Brutale kloof

Vlaams minister Frank Vandenbroucke (sp.a) verantwoordelijk voor onderwijs én de Vlaamse rand onderkent de problematiek. 'Hoewel we, op basis van cijfers die we vorig jaar al kregen, wisten in welke richting het ging, blijft het Oeso-rapport verrassen. Op grond van de eerdere cijfers had ik Vlaamse onderzoekers gevraagd extra gegevens voor Vlaanderen bijeen te sprokkelen. Daaruit blijkt dat er vooral een brutale kloof bestaat tussen kinderen/leerlingen die thuis Nederlands spreken en andere', aldus de minister. Hij stelt vast dat 'de gemiddelden in Vlaanderen in een aantal gevallen lager liggen dan het Oeso-gemiddelde. Daarom is het volgens hem 'absoluut noodzakelijk' meer aandacht te besteden aan het taalonderricht. 'Ik heb niet gewacht op het Oeso-rapport om met een speciaal programma te starten in de Vlaamse rand. Scholen die in onze aanpak meestappen, kunnen rekenen op extra ondersteuning en begeleiding. Voor alle Vlaamse scholen geldt dat Frans vanaf het vijfde leerjaar verplicht op het programma moet staan. Ik wil ook dat de toekomstige leerkrachten beter worden voorbereid. Daarom zal ik de lerarenopleiding aanpassen. Er circuleren al enkele modellen, maar het blijft nog even afwachten alvorens met een concreet plan naar buiten te komen.'

Taalbadmethode

En wat denkt de minister van de 'immersion-scholen' die in Franstalig België een groeiend succes hebben? (In die

'immersiescholen' krijgen leerlingen een (groot) deel van hun gewone lessen (aardrijkskunde, wiskunde..) in een vreemde taal, n.v.d.r.) 'Een minister dient zich niet uit te spreken over een pedagogische aanpak. Ik kan dus niet bestempeld worden als een 'warme of koele minnaar' van de taalbad-

methode. Ik heb er wel mijn twijfels over of die aanpak in Vlaanderen aangewezen is. Veel scholen in Vlaanderen, en zeker in de Vlaamse rand rond Brussel hebben eerder behoefte aan een taalbad Nederlands.'

Met zijn houding gaat de minister niet mee in een stroming, ook in academische kringen, die gewonnen is voor meertalig onderwijs, ook in het kleuter- en lager onderwijs. Professor Lies Sercu, specialiste taalverwerving aan de Katholieke Universiteit Leuven, kan niettemin de houding

van minister Vandenbroucke begrijpen. 'Immersie is zeker zinvol maar niet haalbaar voor alle kinderen. Met gemotiveerde ouders en leerkrachten en bijdehante kinderen kan immersie nuttig zijn, maar ik begrijp de zorg van de minister dat het Nederlands in een immersie-

context kopje onder dreigt te gaan. Om een goed draaiend immersie-onderwijs aan te bieden, heb je aangepaste didactische middelen nodig en moet de opleiding van de leerkrachten herdacht worden. Dat kan natuurlijk, maar het zal handenvol geld kosten. Mijn 'ja' tegenover immersie gaat dus gepaard met een heel grote 'maar'. Wel geloof ik dat de politici hun profijt kunnen doen door de bevindingen van de wetenschap in te passen in hun beleid', aldus professor Sercu.

Johan Cuppens

L'enseignement bilingue à deux vitesses?

Un rapport récent de l'Organisation pour la Coopération et de le Développement économiques (OCDE) fait apparaître que dans l'enseignement primaire en Flandre, deux élèves sur trois n'apprennent pas de seconde langue. Dans l'Europe des 15, seuls les Pays-Bas et l'Irlande affichent un score encore plus médiocre. Selon le Ministre flamand de l'Enseignement, Frank Vandenbroucke, l'attention doit se focaliser d'urgence sur les cours de langues. Dans cette optique, un programme spécial a été lancé dans la périphérie avec le soutien de l'autorité flamande. Le Ministre Vandenbroucke n'est pas partisan de la méthode de l'immersion linguistique, dans laquelle les élèves suivent une (grande) partie des cours dans une langue étrangère. Il est d'avis que nombre d'écoles en Flandre, et a fortiori dans la périphérie, devraient plutôt être plongées dans un bain linguistique néerlandais.

inhoud

oktober 2005 nr. 9

Steeds meer Brusselaars en buitenlanders in de rand 4

Uit een recente studie van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap blijkt dat de migratie vanuit het Brussels Gewest naar de 19 gemeenten van de Vlaamse rand de voorbije tien jaar nog is toegenomen. Vooral kapitaal-krachtige jonge gezinnen uit het Brusselse verdringen een deel van de lokale bevolking. Daarnaast is er ook een toename van buitenlanders uit het Brussels Gewest die de groene rand als woonplaats verkiezen boven de stad.

Creative ondernemingen in de rand (7) 8 Het blauwe goud van Waterleau

FiguranDten 10

Walter Thiebaut is een man van de wereld. Hij werkte voor het European Space Agency (ESA) en woonde daarvoor 31 jaar in Parijs en 3 jaar in de VS. Begin dit jaar werd hem gevraagd voorzitter te worden van de organisatie 'Vlamingen in de wereld'. Thiebaut wil die vereniging met haar buitenlandse know how nauwer betrekken bij het Vlaams buitenlands beleid.

Komen en gaan in de rand (1) 22

Vlaanderen beleefde tussen 1840 en 1850 de zwartste periode uit zijn geschiedenis. De industriële activiteit stakte zowat overal en misoogsten en ziektes leidden tot wat artsen toen omschreven als 'le Mal des Flandres'. Wie aan de dood wilde ontsnappen, emigreerde; naar Frankrijk, maar vooral naar Wallonië én Brussel. Deze massale exodus van meer dan een miljoen Vlamingen is voor Guido Fonteyn het uitgangspunt om een verklaring te zoeken voor de onderhuidse wroeging tussen Vlamingen en Walen die bij de minste communautaire spanning de kop opsteekt.

Zieke bossen en te weinig boswachters 26

Er zit leven in steen 29

en ook nog Van Asse tot Zaventem 6 Zonder omwegen 24

Van huizen en tuinen 26 RestaurantDt 28 Gemengde gevoelens 32

Floris' kijk op de leuke kant van de rand

FOTO: FILIP CLAESSENS

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

‘Steeds meer Brusselaars en buitenlanders in de rand’

De inwijking vanuit het Brussels Gewest naar de 19 gemeenten van Vlaamse rand is de afgelopen tien jaar nog toegenomen. Parallel hiermee is ook de verhuis van inwoners uit de rand naar het Vlaamse en Waalse Gewest gestegen. Dat blijkt uit een recente studie van de Administratie Planning en Statistiek van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Auteur Edwin Pelfrene stelt dat er zich in de rand ‘een doorschuifbeweging’ voordoet ‘waarbij nieuwkomers uit het hoofdstedelijk gewest in de plaats komen van de lokale bevolking die wegtrekt naar elders’. Of er, zoals velen vermoeden, sprake is van een verdringing zowel op sociaal vlak als wat het taalgebruik betreft, kan uit de studie evenwel niet worden afgeleid.

De lichte aangroei van de bevolking in de periode 1995-2003 in de 19 Vlaamse randgemeenten met zo'n 12.500 zielen tot een totale populatie van 374.000 is deels het gevolg van de natuurlijke aangroei van zo'n 500 personen per jaar. Daarnaast verbergen deze cijfers echter ook een vrij omvangrijke in- en uitwijking. In 2003 kwamen 19.493 nieuwkomers - 16.052 vanuit Belgische gemeenten en 3.441 vanuit het buitenland - in de rand wonen en verhuisden er 17.806 anderen - 14.565 mensen trokken naar een andere Belgische gemeente en 3.241 naar het buitenland. Als we focussen op de Belgen blijkt het grootste deel van de inwijkelingen afkomstig te zijn uit het Brussels Gewest; 8.927 mensen komen uit het Brussels Gewest, 3.904 uit het Vlaamse en 1.331 uit het Waalse Gewest. Terwijl er dat jaar vanuit de rand slechts 4.763 Belgen naar het Brussels Gewest verhuisden (vooral 18-24-jarigen en 75-plussers), waren er 5.799 die uitweken naar het Vlaamse Gewest en 2.271 naar het Waalse Gewest. Er wijken dus meer Belgen in vanuit het Brussels Gewest dan dat er naartoe verhuizen. Het omgekeerde is waar voor het Vlaamse en Waalse Gewest. Daarnaast waren er nog 2.054 buitenlanders die vanuit het Brussels Gewest inweken (1.047 deden het omgekeerde). Ook vanuit het buitenland was er een beperkte netto-inwijking (inwijkelingen ver-

minderd met de uitwijkelingen) van 138 personen.

Vlamingen trekken weg

De cijfers duiden dus onmiskenbaar op een toename van de inwijking vanuit het Brussels Gewest naar de Vlaamse rand én van de uitwijking vanuit de rand naar het Vlaamse en Waalse Gewest. Wat het Brussels Gewest betreft steeg de inwijking van Belgen in de rand in de periode 2000-2003 met 16 procent, terwijl de uitwijking vanuit onze regio naar Brussel stabiel bleef. Ook de uitwijking van Belgen vanuit de rand naar het Vlaamse Gewest gaat de jongste jaren in stijgende lijn (+ 17 procent in de periode 2001-2003), terwijl de inwijking stabiel blijft. Ook wat de buitenlanders betreft, is er sprake van een sterke toename van de inwijking vanuit het Brussels Gewest met liefst 73 procent in de periode 1999-2003. Bij de rechtstreekse inwijking uit het buitenland naar de Vlaamse rand valt de jongste jaren de sterke stijging op van het aantal niet-EU-ers, wat in 2003 resulteerde in een netto-inwijking (inwijkelingen verminderd met uitwijkelingen) van 436 personen.

In 12 van de 19 Vlaamse randgemeenten steeg in 2003 het aantal Belgische inwoners. In verhouding tot de bevolking werd de grootste groei genoteerd in Wemmel, Drogenbos en Linkebeek. De hoogste inwijking vanuit Brussel werd genoteerd in de facili-

teitengemeenten Wemmel, Drogenbos, Linkebeek en Kraainem en in mindere mate in Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem. Vanuit de 'zes' weken er anderzijds van alle randgemeenten het minst aantal personen uit naar gemeenten in het Vlaamse Gewest. Opvallend is ook dat in de luchthavengemeenten Zaventem, Vilvoorde en Grimbergen ondanks de lawaaihinder van vliegtuigen ook meer Belgen kwamen wonen dan dat er vertrokken. EU-ers die al in ons land wonen, willen het liefst verhuizen naar Sint-Pieters-Leeuw, Zaventem en Dilbeek. De voorkeur van de in ons land wonende niet-EU-ers gaat vooral

Er is een onmiskenbare toename van de inwijking vanuit het Brussels Gewest naar de Vlaamse rand én van de uitwijking vanuit de rand naar het Vlaamse en Waalse Gewest

uit naar Vilvoorde, Asse en Overijse. Nieuwkomers uit het buitenland zoeken vooral hun heil in Zaventem, Overijse, Tervuren, Kraainem en Vilvoorde.

Sociale verdringing?

Opgesplitst naar leeftijdsgroep blijkt wat de Belgen betreft zowel de inwijking vanuit het Brussels Gewest als de uitwijking naar het Vlaamse en Waalse Gewest het grootst te zijn in de leeftijdsgroep van jonge gezinnen (30-39 jaar) met jonge kinderen (0-9 jaar). Deze groep is ook grotendeels verantwoordelijk voor de stijgende in- en uitwijkcijfers. 'Wellicht is de inwijking van jonge gezinnen met hun kinderen vanuit het hoofdstedelijk gewest ingegeven door de keuze voor de groene gordel rond Brussel. Dit fenomeen doet zich overigens ook voor

FOTO: FILIP CLAESSENS

rond andere grote steden', aldus Edwin Pelfrene. Op de prangende vraag of er bij de uitwijking sprake is van sociale verdringing, spreekt hij zich niet uit. In het kader van het onderzoek kon immers geen verband worden gelegd met fiscale gegevens. 'We vermoeden dat er sprake is van een doorschuifoperatie, waarbij een deel van de lokale bevolking uit de Vlaamse rand, die het materieel niet makkelijk heeft om hier te blijven, verdrongen wordt door een aantal kapitaalkrachtiger gegadigden uit het Brusselse. Het gaat telkens vooral om jonge gezinnen. Het is belangwekkend genoeg, maar de schaal waarop het zich voordoet is anderzijds ook niet zo groot. Het fenomeen moet derhalve ook niet overdreven worden, alhoewel er zich gedurende de laatste jaren een lichte stijging heeft voorgedaan bij de omvang van de migratiebeweging', aldus Edwin Pelfrene. De inwijking vanuit het Brusselse is overigens geen nieuw fenomeen. Een VUB-onderzoek uit 2002 (1) leert dat slechts 14,7 procent van de inwoners uit de faciliteitengemeenten autochtoon is en dat 42,2 procent afkomstig is uit Brussel. In andere gemeenten

uit de Vlaamse rand is dat respectievelijk 23,3 en 32 procent. Het percentage autochtonen in de faciliteitengemeenten schommelt tussen 9,3 procent (Linkebeek) en 25 procent in Sint-Genesius-Rode. Op de vraag wat de Brusselaars bezielt om in de Vlaamse rand te komen wonen, leert dit onderzoek dat 40 procent van de inwijkelingen op zoek was naar een geschikt huis, 20 procent schuift familiale redenen (meestal de kinderen) naar voor en 15 procent moest vanwege de job verhuizen. Voor nog eens 15 procent was het landelijk karakter van de rand doorslaggevend. Nauwelijks 5 procent van de ondervraagden koos voor een van de faciliteitengemeenten omwille van de taalfaciliteiten voor Franstaligen!

Huizenhoge prijzen

Bij sociale verdringing wordt in de eerste plaats gedacht aan de hoge grond- en woningprijzen. Recente cijfers die Vlaams minister Frank Vandenbroucke aanhaalt in zijn beleidsnota voor de Vlaamse rand (2) tonen aan dat er op dat vlak wel degelijk wat aan de hand is. Zo stegen de grondprijzen in de Vlaamse rand in de periode 1999-2003 gemiddeld met 55,5 procent, waardoor de gemiddelde prijs per m² bouwgrond in 2003 46,6 procent hoger lag dan gemiddeld in de rest van Vlaanderen. Uitschieters zijn Zaventem, Wezembeek-Oppem en Kraainem. De evolutie van de gemiddelde verkoopprijs van de kleine en middelgrote woningen volgt dezelfde trend als de prijzen voor bouwgrond maar is minder uitgesproken. Zo ligt de gemiddelde verkoopprijs voor deze woningen in de rand ongeveer 31 procent hoger dan in de rest van Vlaanderen, maar de toename in de periode 2000-2003 was kleiner in de rand (17,9 procent) dan het Vlaamse gemiddelde. Uitschieters hier zijn Meise, Hoeilaart, Dilbeek en Overijse.

In het begin van de jaren '90 richtte de Vlaamse regering Vlabinvest op om in de rand goedkope bouwgronden en woningen te kunnen aanbieden. In zijn beleidsplan van begin dit jaar beloofde minister Vandenbroucke een evaluatie van dit instrument in het vooruitzicht omdat Vlabinvest omwille van allerlei beperkingen tot op heden die doelstelling niet wist waar te maken. Na het mislukken van de onderhandelingen dit voorjaar over de splitsing van Brussel-Halle-Vilvoorde stelde Vlaams minister-president Letermé ter compensatie een versterking van Vlabinvest in het vooruitzicht dat eenmalig 25 miljoen euro extra krijgt bovenop de jaarlijkse 4,5 miljoen euro die nu al voorzien is. Het werkingsgebied van Vlabinvest zou ook worden vergroot van 9 gemeenten nu naar 39.

Bij de provincie Vlaams-Brabant, die via enkele subsidieregelingen al inspanningen doet om onder meer in de Vlaamse rand huisvestingsprojecten te realiseren, stelt men zich intussen vragen over deze nieuwe middelen. 'Ik vind het schitterend dat de Vlaamse regering 25 miljoen euro extra over heeft voor Vlabinvest. De vraag die ik mij daarbij wel stel is wie die middelen gaat beheren. De Vlaamse Huisvestingsmaatschappij heeft er als Vlabinvest-beheerder in de voorbije periode immers niet veel van gebakken! Geen nood, de provincie is kandidaat om een deel van deze subsidies via haar bestaande reglementeringen vlug en goed te besteden', aldus gedeputeerde Toine Deconinck die bevoegd is voor het Vlaams karakter van de provincie, tijdens zijn 11-juli toespraak in Sint-Pieters-Leeuw. De provincie subsidieert thans de realisatie van huurwoningen met 20.000 tot 26.000 euro per woning afhankelijk van de evolutie van de prijzen op de lokale private markt en wil in samenwerkingverbanden stappen voor de realisatie van woningen of kavels, bij voorkeur in de Vlaamse rand.

Luc Vanheerentals

(1) Jimmy Koppen, Bart Distelmans & Rudi Janssens, *Taalfaciliteiten in de Rand*, Brusselse Thema's, 2002, VUB Press.

(2) Frank Vandenbroucke, *Beleidsnota 2004-2009, Samenwerken voor een goed Vlaams bestuur in de Vlaamse rand*.

VILVOORDE

‘Neuven diksjonèèr’

Marcel Stappers van de Heemkundige Kring Hertog Hendrik I heeft een nieuw Vilvoords dialectenwoordenboek opgesteld. Het boek heet ‘De neuven diksjonèèr van ‘t Vilvouts’ en komt er tien jaar na het eerste Vilvoords woordenboek. ‘Het nieuwe woordenboek is heel wat uitgebreider dan het eerste’, vertelt Marcel Stappers. ‘Het bevat een woordenlijst met 5000 Vilvoordse

dialectwoorden, waarvan ik de meeste in een zin heb geplaatst, zodat de lezer de context beter begrijpt. In het nieuwe boek heb ik ook de hoofdtijden van de werkwoorden opgenomen en ook bepaalde verbuigingen.’ Stappers wil met het nieuwe woordenboek een zo volledig mogelijk beeld geven van het Vilvoords dialect. ‘Zoals alle dialecten, gaat ook het Vilvoords achteruit en zijn steeds minder

mensen het machtig, maar toch merk ik dat de belangstelling nog altijd groot is’, aldus Marcel Stappers.

Wie interesse heeft in ‘De neuven diksjonèèr van ‘t Vilvouts’, kan contact opnemen met de Heemkundige Kring Hertog Hendrik I op het te-

lefoonnummer 02-251 18 17. Bij het woordenboek zit ook een dvd van de Koninklijke Toneelvereniging De Violier die in het Vilvoords dialect ‘10 jaar Hotel du Commerce’ opvoert. TD

WEMMEL

Politiepatrouilles te paard

De politie van de zone Asse, Merchtem, Opwijk en Wemmel, kortweg AMOW, maakt sinds kort intensief gebruik van de cavalerie van de federale politie. ‘De samenwerking met de federale politie is niet nieuw, maar wordt wel opgedreven’, legt politiecommissaris en woordvoerder Daniël Noens uit. ‘Vroeger werden de patrouilles te paard maar enkele uren ingezet omdat de paarden telkens terug naar Brussel moesten. Nu kunnen de paarden en ruiters van de federale politie meerdere dagen op rij ingezet worden en blijven de

dieren in onze regio overnachten.’ De patrouilles te paard zullen vooral worden ingezet bij preventieve acties en toezicht houden op toeristische trekleisters zoals de parken van Asse en Wemmel. ‘De politieruiters zijn makkelijk aanspreekbaar door de burgers en kunnen op plaatsen komen waar men met een dienstwagen niet geraakt. De patrouilles te paard van de federale politie moeten samen met de fietspatrouilles en de wijkwerking van de lokale politie de overlast in de zone bestrijden’, aldus Daniël Noens. **TD**

MEISE

Plantentuin op de goede weg

Het gaat sinds een aantal maanden opnieuw wat beter met de Nationale Plantentuin in Meise. Begin dit jaar trok directeur Jan Rammeloo nog maar eens aan de alarmbel omdat de serres van de Plantentuin in erbarmelijke toestand verkeerden en er personeel te weinig was. ‘Sinds de zomermaanden zijn er een aantal oplossingen uit de bus gekomen. We hebben extra personeel gekregen en de renovatie van de gebouwen vordert. Ook de politieke gesprekken lopen goed. Er zou een akkoord in de maak zijn over de concrete

realisatie van de overheveling van de Plantentuin van de federale overheid naar de gemeenschappen’, legt directeur Jan Rammeloo uit. Goed nieuws dus, maar euforisch is Rammeloo nog niet. ‘We zijn op de goede weg, maar we zijn er nog lang niet. Er moeten dringend nieuwe aanbestedingen gebeuren voor de kassen in de Plantentuin die nog gerestaureerd moeten worden. Maar er is goede hoop dat de donkere wolken boven de Plantentuin binnenkort verdwenen zullen zijn.’

TD

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

‘Er moeten dringend nieuwe aanbestedingen gebeuren voor de kassen in de Plantentuin die nog gerestaureerd moeten worden’, aldus directeur Jan Rammeloo.

GRIMBERGEN

Rijden op koolzaadolie

Een paar Grimbergse landbouwers zijn begonnen met de teelt van koolzaad en volgend jaar augustus wordt het eerste winterkoolzaad geoogst. ‘Ik heb een oppervlakte van ongeveer 20 hectare met koolzaad bezaaid’, zegt landbouwer Jimmy De Prins, ‘maar ik ben zeker niet de enige.

Heel wat landbouwers uit de brede regio zijn er intussen mee begonnen. Iedereen is op zoek naar iets nieuws omdat veel gewassen zoals bijvoorbeeld tarwe, bieten en aardappelen steeds minder opbrengen. Het gebruik van koolzaadolie als milieuvriendelijke brandstof voor voer-

tuijen zit in de lift en dus lijkt deze nieuwe teelt ons een goed idee.’ Het gemeentebestuur van Grimbergen onderzoekt intussen of ze in

de toekomst de voertuigen van de gemeente op koolzaadolie kan laten rijden om zo het initiatief van de landbouwers te steunen. **TD**

Geen subsidie voor Franstalige bibliotheek

Vlaams minister Marino Keulen heeft de toekenning van een gemeentelijke subsidie van 1250 euro aan een Franstalige bibliotheek in Linkebeek geannuleerd. Volgens Keulen wordt de subsidie geschrapt omdat Linkebeek geen erkende openbare bibliotheek heeft, terwijl volgens een decreet uit 1978 elke Vlaamse gemeente daartoe verplicht is. Een Vlaamse gemeente met een erkende openbare bibliotheek krijgt subsidies en mag 25 procent anderstalige werken in z'n collectie hebben. Linkebeek past zich

volgens Keulen niet aan de wet aan en dus schrapt hij de subsidies voor de Franstalige bibliotheek. Volgens burgemeester Van Eyken kan de Vlaamse regering niet verdragen dat Linkebeek 50 procent Nederlandstalige en 50 procent anderstalige boeken aankoopt. Van Eyken wijst erop dat 80 procent van de inwoners van Linkebeek Franstalig zijn en zegt dat de minister de gemeente chanteert. De burgemeester is van plan de beslissing aan te vechten en het hele dossier aan de Raad van Europa over te maken. **TD**

Nieuwe brochure Brabantse bouwmeesters

De nieuwe brochure van de provincie Vlaams-Brabant in de reeks 'Brabantse bouwmeesters, het verhaal van de gotiek' is uit. Eerder verschenen al vier brochures die gewijd waren aan de gotische bouwwerken in de Demervallei, de Getestreek, Halle en omgeving, en Leuven. 'De nieuwe brochure stelt een aantal kleinere, maar daarom niet minder interessante gotische gebouwen voor in de rand', vertelt gedeputeerde Jean-Pol Olbrechts. 'Zo zijn bijvoorbeeld de kerken van Huldenberg, Tervuren, Ternat en Asse

De nieuwe brochure stelt een aantal kleinere, maar daarom niet minder interessante gotische gebouwen voor in de rand

parels van landelijke gotiek. De monumenten uit de brochure zijn samengebracht in twee wandelingen en een fietstocht.'

De brochures in de reeks 'Brabantse bouwmeesters, het verhaal van de gotiek' zijn te koop voor 4 euro per exemplaar bij Toerisme Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven, tel. 016-26 76 20, toerisme@vlaamsbrabant.be

TD

EEN STUKJE KONGO IN DE RAND

In het Ancien régime hadden achtereenvolgens de hertogen van Brabant, de aartshertogen Albrecht en Isabella en zelfs landvoogd Karel van Lorreinen hun residentie in Tervuren aan de rand van het Zoniënwoud. Keizer Jozef II liet echter in 1782 het kasteel waar zij verbleven slopen, met uitzondering van de kapel van Sint-Hubertus. Na de zege van de Geallieerden op Napoleon in Waterloo (1815) werden de overwinnaars vergoed met onroerende goederen in de omgeving van Brussel. De Engelse generaal Wellington verwierf zo meer dan 200 ha in de omgeving van Vieux-Genappe die eertijds toebehoorden aan de abdij van Affligem en waar nu het golfterrein Hulencourt ligt. Willem I verkreeg een deel van het Zoniënwoud en de prins van Oranje werd eigenaar van het Park van Tervuren (225 ha). In 1822 bouwde diezelfde Willem hier een paviljoen. In dat kasteel verbleef tot aan de brand in 1879 niemand minder dan de krankzinnige prinses Charlotte, keizerin van Mexico en zus van koning Leopold II. Op dezelfde plek liet Leopold II in 1896 onder leiding van vier befaamde vertegenwoordigers van de art nouveau, Blérot, Hankar, Victor Horta en Henry Van de Velde het Koloniënpaleis optrekken. Leopold II wilde hier in 1897 een Kongo-tentoonstelling organiseren die aansloot bij de Wereldtentoonstelling in het Brusselse Jubelpark. Tussen het Jubelpark en zijn Koloniënpaleis liet de koning een brede laan aanleggen en ook een tramlijn.

De Franse architect Girault - die onder meer het Petit Palais in Parijs ontwierp - werd door Leopold II belast met de bouw van het Koloniaal Museum. Dat museum verrees tussen 1904-1909 en moest de burgerij gunstig stemmen voor de Kongo-politiek van de koning. Dit gebouw in Lodewijk XVI-stijl herbergt duizenden Centraal-Afrikaanse schatten en werd in 1910 ingehuldigd door koning Albert I.

De naam Kongomuseum werd sinds de onafhankelijkheid van onze kolonie in 1960 gewijzigd in 'Koninklijk Museum voor Midden-Afrika'. Een bezoek aan het museum loont meer dan de moeite.

Jaak Ockeley

Koninklijk Museum voor Midden-Afrika, Leuvensesteenweg 13, Tervuren, tel. 02-769 52 04, www.africamuseum.be

CORRECTIE

In Oud nieuws van september is een fout geslopen in de bijnamen die inwoners van buurgemeenten elkaar vroeger gaven. Overijzenaren worden graseters genoemd en de inwoners van Hoeilaart zijn doenders.

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

7 Creatieve ondernemingen in de rand

Zuid-Europa kampte de voorbije zomer met de grootste waterschaarste in 60 jaar. Ook dichterbij huis, in onze eigen provincie Vlaams-Brabant, moest in juni een verbod worden uitgevaardigd om tuinen te besproeien, zwembaden te vullen of auto's te wassen. Drinkwater wordt almaar schaarser en dat vormt een reële bedreiging voor het overleven van de wereldbevolking. Bij Waterleau zijn ze zich daar terdege van bewust. Het bedrijf dat zijn hoofdzetel heeft in Veltem - een deelgemeente van Herent - is onder meer gespecialiseerd in de zuivering van huishoudelijk en industrieel afvalwater. Nog dit jaar start Waterleau met 'Water on the rocks', een wereldwijd project voor de productie van zuiver drinkwater.

Het blauwe goud van Waterleau

Inzake de zuivering van huishoudelijk en industrieel afvalwater, de bestrijding van reukhinder en het produceren van hernieuwbare energie heeft Waterleau op amper vijf jaar tijd een toonaangevende plaats veroverd in Europa en de wereld. 'We zijn in staat om via biologische en fysische processen zuiver water te produceren uit vervuild oppervlaktewater, grondwater, afvalwater en zeewater', zegt commercieel directeur Willy Gils van Waterleau. 'Naast de schaarste aan drinkwater worden we in toenemende mate geconfronteerd met de vervuiling van het oppervlaktewater door landbouw en industrie. Die schaarste en vervuiling van ons water vormen een ernstige bedreiging voor de toekomstige generaties en dus voor het overleven van de wereldbevolking. Water wordt daarom terecht wel eens het blauwe goud genoemd.'

Drie dochters

Willy Gils is een van de zes vennoten die aan de basis liggen van Waterleau. Toen het bedrijf in 1999 van start ging, had het al zijn sporen verdiend in de sector van milieutechnologie, maar dat binnen de vijf jaar een zakencijfer werd gerealiseerd van 30 miljoen euro overtrof toch de stoutste verwachtingen. 'Het eerste ambitieuze vijfjarenplan dateert van 2000 en daarin was sprake van een omzet van 25 miljoen euro', verduidelijkt Willy Gils. 'Dat spectaculaire resultaat heeft onder meer te maken met de inzet van hooggekwalificeerd personeel, hoofdzakelijk ingenieurs,

maar is zeker ook toe te schrijven aan enkele gerichte overnames. Zo werd in 2001 de afdeling luchtzuivering van het bedrijf Monsanto overgenomen. Biotim (dat vroeger behoorde tot de groep Fabricom Suez) maakt sinds 2004 deel uit van de Groep Waterleau, alsmede het bedrijf Bio-SolidAir dat met participatie van derden werd gesticht. Binnen de holding Waterleau heb je dus eigenlijk drie dochterondernemingen, met name Waterleau, Biotim en Bio-SolidAir, die alle drie in een bepaald domein zijn gespecialiseerd. In de toekomst gaan we sterker de nadruk leggen op de gemeenschappelijke noemer Waterleau want dat komt onze uitstraling en naambekendheid zeker ten goede.'

Niet alleen het aandelenpakket, maar ook de naam Waterleau is honderd procent Belgisch. Het is een samenvoeging van water in het Nederlands en het Engels en l'eau in het Frans. 'De oorsprong van het bedrijf ligt immers in Vlaanderen en Wallonië', verduidelijkt Willy Gils. 'Potentiële buitenlandse klanten denken bij onze naam meteen aan de historische 'Slag bij Waterloo'. Het is algemeen bekend dat Chinese toeristen die België aandoen, naast Brussel en Brugge meestal ook Waterloo bezoeken. Het logo van ons bedrijf is een afbeelding van de leeuw (van Waterloo), de koning van het dierenrijk die zijn klauwen beschermend op de aardbol legt. Voor het creëren van een imago zijn dergelijke symbolen en het verhaal dat je erom heen weeft erg belangrijk', aldus directeur Willy Gils.

De hoofdzetel van Waterleau ligt op een heuveltop in Veltem (Herent), dicht bij een VRT zendmast. Het gebouw bood eerder onderdak aan het Nationaal Instituut voor de Radio-omroep (NIR) - de voorloper van de VRT - dat het pand destijds kocht van de Boerenbond die het in de jaren dertig bouwde. Waterleau renoveerde het gebouw en gaf zo een nieuwe bestemming aan een stuk bouwkundig erfgoed dat al jaren leeg stond. Het past perfect bij de milieuvriendelijke bedrijfsfilosofie van recyclage en duurzaamheid.

Water on the rocks

Aan de juridische vennootschap die de drie dochterbedrijven overkoepelt, werd de naam 'Fifth Element' (vijfde element) gegeven. 'Naast de vier natuurelementen water, vuur, lucht en aarde beschouwen we de Groep als het vijfde element dat onmisbaar is voor de leefbaarheid van onze planeet', verduidelijkt Willy Gils. 'De kernactiviteiten van ons bedrijf hebben met de vier natuurelementen te maken. De

Willy Gils

FOTO: FILIP CLAESSENS

dochteronderneming BioSolidAir legt zich toe op het behandelen van slib, het drogen van mest en het produceren van hernieuwbare energie. De meeste activiteiten van Waterleau en Biotim hebben met water te maken. We behandelen zowel huishoudelijk als industrieel afvalwater. We zijn bijzonder actief in de industriële sector waar we water zuiveren dat vervolgens opnieuw gebruikt kan worden in het industriële proces.'

Waterleau lanceert dit jaar zijn nieuw project 'Water on the rocks'. Het gaat om een totaalconcept waarbij het de bedoeling is dat ter plaatse drinkwater wordt geproduceerd van om het even welke bron: oppervlaktewater, put- of kraantjes-

water. Het gezuiverde water wordt nadien verrijkt met essentiële mineralen en vitamines. 'Zo nodig kunnen we zelfs bepaalde smaken aan het drinkwater toevoegen', verduidelijkt Willy Gils. 'We kiezen voor een milieuvriendelijke, biologisch afbreekbare verpakking die makkelijk kan worden aangepast aan de plaatselijke behoeften. Om transportproblemen te vermijden, doen we altijd een beroep op lokale bedrijven met lokale partners. Het project 'Water on the rocks' beschouwen we als een belangrijke troef voor drinkwatervoorziening in ontwikkelingslanden.'

Multinationals als klant

Willy Gils is van mening dat de kracht van Waterleau zit in de complementariteit van de verschillende takken van het bedrijf. 'Via Biotim hebben we een stevige positie verworven in de openbare sector, zo onder meer via de opdrachten voor gemeenten en intercommunales. Waterleau heeft dan weer een stevige reputatie opgebouwd in de industriële waterzuivering, terwijl SolidAir zich onder meer toelegt op thermische verwerking van bio-afval en hernieuwbare energie. Door de schaalvergroting kunnen we diverse technologieën combineren. In die zin was de inbreng van de technologie van Monsanto en Biotim noodzakelijk voor de expansie van ons bedrijf. Maar het blijft hoe dan ook altijd zoeken naar de meest geschikte oplossing voor de klanten op basis van onze verworven kennis, opgebouwde ervaring en de eigen technologie die we zelf hebben ontwikkeld of aangekocht.' Om voor een ploeg van honderd personeelsleden continu

het orderboek te vullen, is de Belgische markt natuurlijk te beperkt. 'Zeventig procent van onze omzet realiseren we in het buitenland, niet alleen in Europa, maar ook in Afrika, Amerika, het Midden-Oosten en Azië', aldus Willy Gils.

'Daarom hebben we ook wereldwijd commerciële vertegenwoordigingen, agenten en partnerships, zo onder meer in Portugal, Duitsland, Roemenië, Rusland, Egypte, Saudi-Arabië en China.' Waterleau kan een indrukwekkende lijst met meer dan 1000 referenties voorleggen. 'Onder onze klanten tellen we grote multinationale ondernemingen, zoals Inbev, Heineken, Diageo en Coca Cola. Waterleau mag dan al werkzaam zijn in een zachte milieusector, als het gaat om het sluiten van contracten moet bikkelhard worden onderhandeld.'

Van 'entrepreneur' naar 'intrapreneur'

Waterleau is tot nu snel gegroeid op basis van sleutel-op-de-deur contracten, maar dit scheidt altijd een stuk onzekerheid. In de toekomst wil het bedrijf zich sterker gaan toeleggen op lange termijn contracten en exploitatie. 'Bij de expansieplannen zullen we daarom meer ijveren voor het opzetten van 'joint ventures' in diverse continenten, die zowel het bouwen als het exploiteren van onze installaties voor hun rekening kunnen nemen', legt Willy Gils uit.

'Concreet betekent dit dat Waterleau samengaat met een lokale partner in het betrokken land en dat beide partners

zorgen voor een kapitaal-inbreng. Die nieuwe entiteit is bijgevolg sterk verankerd in de markt en krijgt bovendien een groot stuk autonomie en verantwoordelijkheid.'

Een nieuw vijfjarenplan moet de bedrijvengroep klaar stomen

voor de grote sprong voorwaarts. Hiervoor moet nieuw kapitaal worden aangetrokken en tegelijk zal het team van ingenieurs worden uitgebreid. Willy Gils beseft dat dit een verandering met zich mee brengt in de organisatie en de bedrijfscultuur. 'We zijn gestart als echte ondernemers (entrepreneurs). Ingenieurs zijn doe-mensen die iets willen realiseren, terwijl we in een grotere formatie ongetwijfeld meer tijd en energie zullen moeten stoppen in interne communicatie, beheer, controle en toezicht. Je krijgt in het profiel van het management zodoende een evolutie van zuivere 'entrepreneur' naar 'intrapreneur' en 'administrateur'.

Gerard Hautekeur

www.water-leau.com

Waterleau's blue gold

Southern Europe had to contend with the most serious water shortage in 60 years last summer. People living in the Flemish-Brabant province were also faced with a ban in June on watering gardens, filling or topping up swimming pools and washing vehicles. Shrinking water supplies are creating a real threat to the survival of the world's population, as Waterleau, a water technology company based in Veltem, a municipal district of Herent, is only too well aware. Within the space of just under five years, the business has succeeded in achieving a leading position in Europe and the world for domestic and industrial waste water treatment, combating odour nuisances and producing renewable forms of energy. Waterleau is launching 'Water on the rocks' this year, an international project focused on the production of fresh drinking water

Walter Thiebaut is een man van de wereld en zelfs van ver daarbuiten. Hij groeide op in Brussel, studeerde en doctoreerde in Leuven; hij werkte als jurist voor het European Space Agency (ESA) en woonde daarvoor 31 jaar in Parijs en 3 jaar in de VS. Sinds eind vorig jaar is hij weer definitief in België. Hij koos Sterrebeek als vaste stek: 'een mooie, groene, Vlaamse gemeente', centraal gelegen tussen zijn bakermat Brussel en de universiteit van Leuven, waar hij ruimte-recht doceert. In zijn vrije tijd bekommert hij zich om de vereniging Vlamingen in de Wereld.

'Tijdens mijn studies was het mijn droom om voor een Europese instelling te werken', vertelt Walter Thiebaut. Europa stond nog in zijn kinderschoenen en was dus razend spannend. We hadden het Verdrag van Rome (1957) al even achter de kiezen en er werd druk onderhandeld over een eerste uitbreiding. 'Onder de studenten werd hevig over Europa gedebatteerd', herinnert Thiebaut zich. 'Elke dag was er wel ergens een Europese avond waar je je zegje kon doen. Ik heb dan ook bij allerhande Europese organisaties gesolliciteerd en ben zo bij het ESA terechtgekomen. Daar leefde de eenmaking erg sterk. Voor ruimtevaart is samenwerking tussen verschillende landen immers cruciaal, want dergelijke megaprojecten krijgt een klein land alleen niet voor elkaar.' Raketten, sterren en andere planeten spreken ook meer tot de verbeelding dan de wetten en decreten waar veel andere Europese instellingen zich over buigen. 'Bij ESA werk je aan iets heel concreets.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

Walter Thiebaut, voorzitter van Vlamingen in de Wereld

'Vlaams buitenlands beleid kan zijn voordeel doen met wereldwijd netwerk van landgenoten'

Het andere eind van de wereld

Grensoverschrijdende interesses brengen vaak grensoverschrijdend werk met zich mee. Logisch. Op 1 januari 1972 vertrokken Thiebaut en zijn vrouw dan ook richting Parijs. Een korte tussenstop van drie jaar in Washington daar gelaten, zijn ze er tot eind 2004 gebleven. 'Voor ons was die verhuizing geen probleem, maar voor de omgeving leek het heel wat', zegt hij. 'Nu vindt iedereen het vanzelfsprekend om voor het werk naar het buitenland te verhuizen, maar toen had het nog iets van een expeditie. De autosnelweg naar Parijs was nog niet af, dus de afstand was groter dan nu, maar hij bleef relatief klein. Toch heeft de hele familie ons uitgewuifd alsof we voorgoed naar het andere eind van de wereld vertrokken.' Als Vlaming in Parijs wonen, levert volgens Thiebaut geen problemen op. 'Zeker de laatste jaren is de afstand verwaarloosbaar geworden. Drie uur met de auto, één uur en twintig minuten met de trein. Ook

de cultuur verschilt weinig van de onze en de kinderen hebben er zelfs in het Nederlands school kunnen lopen.'

Werken aan bekendheid

Tijdens zijn verblijf in Parijs was Walter Thiebaut voorzitter van de vereniging Vlamingen in Parijs. 'Het was een heel actieve club. We organiseerden mosseldiners, een sinterklaasfeest, fietstochten enzovoort. We nodigden ook geregeld gastsprekers uit Vlaanderen uit - mensen uit de meest uiteenlopende domeinen: politici, professoren, schrijvers, sportmensen... De contacten met andere Vlamingen in Parijs vond ik vooral erg prettig. Het heeft een zekere charme om na je werk, waar je voortdurend Engels of Frans moet spreken, een landgenoot tegen te komen met wie je een pintje kunt gaan drinken en je eigen taal kunt spreken. Hoe verder je van je eigen land af woont, hoe plezieriger die contacten natuurlijk zullen zijn.' Als voorzitter van Vlamingen in Parijs kende Thiebaut de mensen van de overkoepelende organisatie Vlamingen in de Wereld goed. Toen die begin dit jaar zelf een nieuwe voorzitter zochten, bleek hij de ideale kandidaat. 'We zitten met Vlamingen in de Wereld op een kruispunt. We zijn van een fijn vriendenclubje uitgegroeid tot een professionele organisatie. Vlamingen van overal ter wereld kunnen via VIW contact met elkaar zoeken en er informatie krijgen, bijvoorbeeld over allerlei fiscale en administratieve zaken waar ze in het buitenland mee geconfronteerd worden. We geven vier keer per jaar een tijdschrift uit. Elk nummer draait om een bepaald thema. Onlangs is iemand van de redactie naar Dubai getrokken op zoek naar verhalen van Vlamingen die er wonen. Nu willen we nog een stap verder gaan. We willen een essentieel onderdeel vormen van het Vlaams buitenlands beleid.' Walter Thiebaut staat

volledig achter de initiatieven die de Vlaamse regering momenteel op dat vlak ontwikkelt. Hij beseft echter dat ze daarmee geen gemakkelijke taak op zich genomen heeft. 'Om een geslaagd buitenlands beleid te voeren, moet je land in de eerste plaats bekend zijn in het buitenland. Maar wie in het buitenland kent België? Wie kent Vlaanderen? Het eerste wat ik in Washington hoorde was: 'Belgium, ligt dat in Zuid-Amerika?'" Aan die bekendheid moet gewerkt worden. Thiebaut ziet dan ook een belangrijke rol voor de naar schatting 500.000 Vlamingen die ergens in het buitenland wonen. 'We moeten weten wie zij zijn, waar ze wonen en wat ze er doen. We weten

'Om een geslaagd buitenlands beleid te voeren, moet je land in de eerste plaats bekend zijn in het buitenland. Maar wie kent Vlaanderen?'

bijvoorbeeld dat heel wat Vlamingen topfuncties bekleden in het buitenland. Alleen al met het oog op eventuele staatsbezoeken is het handig om te weten waar je hen kunt vinden. Het kan voor onze ministers nuttig zijn om in zulke gevallen ook eens hun mening te horen.'

Wereldwijd netwerk

Een buitenlands beleid is volgens Thiebaut even belangrijk als een intern beleid; om Vlaanderen op economisch vlak op de wereldkaart te zetten, is het een absolute noodzaak. *Vlamingen in de Wereld* wil in dat proces graag fungeren als klankbord en forum van en voor geëmigreerde Vlamingen. 'Er zitten op dit moment ongeveer 28.000 adressen in ons bestand, dus ongeveer 100.000 mensen. Het eerste wat we nu moeten doen, is zoveel mogelijk adressen verzamelen van de Vlamingen die we nog niet kennen. Op die manier ontstaat een wereldwijd netwerk dat de overheid kan helpen bij de uitwerking van haar buitenlands beleid.' Walter Thiebaut geeft een concreet voorbeeld: 'Stel dat

de overheid een wet wil invoeren die betrekking heeft op geëmigreerde landgenoten, dan is het handig om de mensen in kwestie vooraf te vragen wat ze van het voorstel vinden. Een volledige adressenlijst helpt hen daarbij een heel eind vooruit. Neem nu de dubbele nationaliteit. Buitenlanders die bijvoorbeeld in Amerika carrière willen maken, kunnen dat vlotter als ze de Amerikaanse nationaliteit aannemen. Maar niet iedereen wil zomaar zijn oorspronkelijke nationaliteit opgeven, en dus kan de dubbele nationaliteit voor veel mensen een uitkomst bieden. Laat over zo'n onderwerp een enquête rondgaan onder alle Vlamingen in het buitenland en je staat al veel sterker in je argumentatie.' Als de Vlamingen in het buitenland effectief hun steentje willen bijdragen tot het Vlaams buitenlands beleid, moeten ze uiteraard geïnformeerd blijven over wat er in ons land gebeurt. Ook op dat vlak is nog wat werk aan de winkel. Walter Thiebaut: 'Hoeveel van hen lezen nog Belgische kranten, denk je? Als je elders woont, informeer je je via de plaatselijke media. Maar als emigranten bijvoorbeeld willen stemmen in België dan moeten ze toch weten op wie en waarom?' *Vlamingen in de Wereld* laat het niet bij mooie theorieën alleen. De vereniging heeft een uitgekende planning klaar, waar al deze thema's in aan bod komen. Binnen vier jaar zou die ook in de praktijk rond moeten zijn.

Opleiding in ruimtestudies

Samenwerking blijkt een sleutelbegrip voor Walter Thiebaut. Samenwerking tussen verschillende landen is heel zijn

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

carrière lang ontzettend belangrijk geweest, samenwerking moet VIW en de Vlaamse overheid in zijn geheel vooruit helpen. Samenwerking is ook een cruciale pijler van het ICSS, het *Interdisciplinary Centre for Space Studies*, dat enkele bevlogen professoren van de K.U.Leuven uit de grond hebben gestampt en waar ook Walter Thiebaut zich graag over ontfermt. Experts uit verschillende disciplines (juristen, ingenieurs, artsen...) brengen er al hun kennis over ruimtevaart samen. In 2007 willen ze een complete masteropleiding in de ruimtestudies klaar hebben. 'Ik ben uit Parijs teruggekeerd om van mijn pensioen te genieten. Mijn colleges ruimterecht, het ICSS, *Vlamingen in de Wereld* en mijn andere hobby's hebben er alleszins voor gezorgd dat ik niet in een zwart gat ben gevallen.'

Ines Minten

www.viw.be

Walter Thiebaut

'Ein weltweites Netzwerk von Landsleuten kann für die flämische Außenpolitik von Nutzen sein'

Walter Thiebaut ist ein Mann von Welt. Er arbeitete als Jurist für die *European Space Agency (ESA)* und wohnte 31 Jahre lang in Paris und 3 Jahre in den Vereinigten Staaten. 'Jetzt findet jeder es selbstverständlich, dass man ins Ausland zieht, um dort zu arbeiten, aber damals war das irgendwie eine Art Expedition', so Thiebaut. In Paris war er Vorsitzender der Vereinigung *Vlamingen in Parijs - 'Flamen in Paris'*. Als die Dachorganisation *Vlamingen in de Wereld - 'Flamen in der Welt'* Anfang dieses Jahres einen neuen Vorsitzenden brauchte, wurde Walter Thiebaut gewählt. Der neue Vorsitzende, der zurzeit in Sterrebeek wohnt, möchte seine Vereinigung in die flämische Außenpolitik integrieren. Zahlreiche ausgewanderte Flamen sind Mitglied von *Vlamingen in de Wereld - 'Flamen in der Welt'*. Die Vereinigung bietet denn auch einen Schatz an Erfahrungen, und es wäre schade, wenn davon kein Gebrauch gemacht würde.

Nederlands is niet alleen een schooltaal maar ook een speeltaal

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

‘Kinderen, we spelen jagersbal en Cédric, jij bent de jager. Jij moet de andere kinderen met de bal proberen te raken en zij mogen de bal met hun vuisten afwerpen. Als je een kameraadje hebt geraakt, zijn jullie met z’n tweeën jager.’ Het zou een tafereel kunnen zijn op een speelplein in de rand afgelopen zomer, en als Cédric Franstalig is dan zou het wel eens kunnen dat hij de spelregels niet helemaal begrepen heeft en aan de monitor extra uitleg vraagt in het Frans. Wat doe je dan als monitor op een Nederlandstalig speelplein? Het proefproject ‘Taalspeler’ speelt op deze en andere vragen in.

Het project ‘Taalspeler’ is in 2002 ontstaan in Brussel. ‘Heel wat anderstalige kinderen komen in Brussel naar Nederlandstalige vrijetijdsinitiatieven zoals kinderopvang en speelpleinen’, vertelt projectcoördinator Machteld Verhelst van het Centrum voor Taal en Migratie (CTM) van de K.U.Leuven. ‘Op vraag van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en van de vrijetijdsinitiatieven zelf hebben we een project rond taalstimulering in de vrije tijd opgezet.’ ‘Taalspeler’ was geboren en de provincie Vlaams-Brabant en vzw ‘de Rand’ vonden het project eveneens nuttig voor de rand. ‘Het CTM werkt in samen-

werking met de provincie al een tijd aan taalstimulering in scholen in de rand en het project op de speelpleinen past daar in’, verduidelijkt Verhelst. ‘Taalspeler’ werd afgelopen zomer uitgetest op speelplein Pardoës! in Wezembeek-Oppem en de Krabbers in Drogenbos. Twee medewerkers van het CTM, de taalspelers, stonden de monitoren ter plaatse met raad en daad bij.

Positief omgaan met meertaligheid

‘Taal is heel natuurlijk tijdens een spel, er zijn veel kansen om gesprekjes aan te knopen met de kinderen maar de monitoren beseffen dat niet altijd’, vertelt Machteld Verhelst. ‘We willen hen bewust maken van die buitenkans: de kinderen zijn gemotiveerd, ze zijn geboeid door de activiteiten en het zou een gemiste kans zijn om dan niet met taal te werken! Naast die taalstimulering willen we ook een positieve houding tegenover het Nederlands bevorderen. Voor veel kinderen is Nederlands immers uitsluitend een schooltaal die ze in een vrij formele context horen, maar Nederlands kan ook gewoon leuk zijn.’ Belangrijk is dat er positief wordt omgegaan met meertaligheid en de eigen taal van de kinderen. ‘We stimuleren het gebruik van het Nederlands bij de monitoren, maar we zullen het Frans bij de kinderen nooit verbieden. Een kind mag de taal gebruiken waar het zich goed bij voelt. Als het zegt: ‘Je veux manger un biscuit’, antwoord dan gewoon in het Nederlands: ‘Heb je

nog een koekje bij je om op te eten?’ Ook bij fouten tegen het Nederlands tik je een kind niet op de vingers. Op ‘ik heb dat nog nooit geëet’, reageer je best in de zin van: ‘Heb jij dat echt nog nooit gegeten?’

Leren praten met de kinderen

Bij de evaluatie van ‘Taalspeler’ bleek dat de monitoren de hulp bij de voorbereiding van een spel erg apprecieerden. ‘Als men bijvoorbeeld met 3 monitoren een groepsspel met 30 kinderen wil doen, stelt de taalspeler voor dat elke monitor met een kleine groep van 10 kinderen speelt omdat je zo elk kind persoonlijk kunt aanspreken. In die zin is elke activiteit die vooraf goed doordacht is sowieso een goede taalstimuleringsactiviteit’, verduidelijkt Machteld Verhelst. Wat meteen ook de kwetsbaarheid van het project illustreert: als er weinig tijd of kans voor voorbereiding is, kan er van aandacht voor taalstimulering geen sprake zijn. Verder bleek o.a. dat de monitoren geleerd hadden om veel met de kinderen te praten. Binnenkort zal bekeken worden of ‘Taalspeler’ in de toekomst op meer speelpleinen en bijvoorbeeld ook in sportclubs kan worden toegepast.

Petra Goovaerts

Le néerlandais: non seulement langue de cours mais aussi langue de jeu

Expliquer les règles d’un jeu à un enfant francophone sans passer au français... ce n’est pas toujours évident. Même pas dans les cours de récré des écoles néerlandophones de la périphérie qui accueillent beaucoup d’enfants francophones. Afin de permettre à tous ces enfants de se familiariser avec le néerlandais de manière ludique et pendant leurs loisirs, la province du Brabant flamand a lancé, en collaboration avec l’asbl ‘de Rand’ et le ‘Centrum voor Taal en Migratie’ de la K.U.Leuven, un projet pilote baptisé ‘Taalspeler’ (Jongleur de langues). Le projet a été testé pendant les vacances d’été à l’aire de jeux Pardoës! à Wezembeek-Oppem et aux Krabbers à Drogenbos.

VAN 4/10 TOT 4/11

RANDUIT

A G E N D A

Charles Cornette vertelt 'grommelotverhalen'

Charles Cornette

Woordkunstenaars kennen de juiste intonatie om het publiek aan zich te binden. Charles Cornette gebruikt in zijn 'grommelotverhalen' zelfs woorden die in geen enkel vocabularium terug te vinden zijn, maar waarvan de betekenis meteen duidelijk is. De thema's zijn hem aangereikt door Dario Fo. Deze Nobelprijswinnaar literatuur was al zijn boezemvriend toen de Internationale Nieuwe Scène van start ging.

Met dezelfde gedrevenheid als vroeger trekt Cornette van leer tegen schijnheiligen en geweldenaars. Hij vertelt de merkwaardige lotgevallen van een potsenmaker die bijna van de honger omkomt. Ook een gulzige consument van afrodisiaca wordt in zijn hemd gezet. En de soldaat die heelhuids uit de oorlog komt, krijgt van de vredelievende jongleur de raad om maar beter thuis te blijven als hij ooit nog wordt opgeroepen.

'Grommelotverhalen van Dario Fo' door Zuiderpershuis - Charles Cornette Kraainem, GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6

Zaterdag 15 oktober om 20.00

☎ 02-721 28 06 en

www.delijsterbes.be

Ternat, CC De Ploter, Kerkstraat 4

Donderdag 23 maart 2006 om 20.30

☎ 02-582 44 33 en

www.ccdeploter.be

Hippe Indiase dans met traditionele wortels

De lichaamstaal van de Aditi Mangaldas Dance Company is dynamisch en krachtig. Naast traditionele kathak bewegingen ontleent de choreografe ook elementen uit de postmoderne dans. Met hun tablas en sitar dirigeren de muzikanten het gracieuze voetspel van de dansers dat harmonieert met hun explosieve armgebaren. 'Dansers dienen de choreografie in volle vrijheid en zonder faalangst uit te voeren', legt choreografe en stichter van de groep Aditi Mangalda uit. 'Mijn leermeesters spoorden mij aan om de kathak regels te overstijgen en een eigen stijl te ontwikkelen. Wie niet verstart, ontdekt elke dag andere bewegingsmogelijkheden. Een danser moet ook in zijn geest soepel blijven.' Met 'Footprints

on water' en 'When Eternity ends' kon dit gezelschap uit New Delhi onlangs het festivalpubliek van Edinburgh bekoren.

'The Rhythm Of Indian Dance' door Aditi Mangaldas Dance Company Asse, CC Den Horinck, Noorderlaan 20

Woensdag 5 oktober om 20.30, gevolgd door receptie ter gelegenheid van het nieuwe seizoen

☎ 02-466 78 21 en www.applaus.be

De Kreuners

De Kreuners op de culturele toer

Walter Grootaers en zijn band voelen zich nog steeds in topconditie. 'We gaan door tot we van ouderdom sterven', zegt het boegbeeld van De Kreuners vastbesloten. De komende maanden treden ze uitsluitend op in theaterzalen om klaskiekers als 'Het regent meer dan vroeger' en 'Ik ben verliefd op Chris Lomme' op het publiek los te laten. Tijdens deze intimistische tournee in culturele centra en schouwburgen die in de rand van start gaat, zal het er alleszins minder luidruchtig en stijlvoller aan toe gaan dan tijdens de megaconcerten in openlucht of in het Antwerpse Sportpaleis. Tussen de liedjes wordt de toeschouwer getraakteerd op pure liefdespoëzie. Omdat het oog ook wat wil, schaffen de muzikanten zich een aangepast plunje aan en wordt geïnvesteerd in een aantrekkelijk theaterdecor.

'Cultureel' door De Kreuners

Wommel, GC De Zandloper, Kaasmarkt 75
Vrijdag 7 oktober om 20.00

☎ 02-460 73 24 en www.dezandloper.be

Vilvoorde, CC Het Bolwerk, hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Donderdag 10 november om 20.30

☎ 02-255 46 90 en www.applaus.be

Asse-Zellik, CC Den Horinck, Noorderlaan 20
Donderdag 23 februari om 20.30

☎ 02-466 78 21 en www.applaus.be

THEATER

1, 7, 8 EN 14 OKT

VILVOORDE

Ruiterijcomplex Domein 3 Fonteynen
0473-21 18 21 of www.stalstudio.be
Sweet November door Stalstudio
● 20.00

DINSDAG 11 OKT

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34
Zullen we het liefde noemen? door 't Arsenaal
● 20.30

DONDERDAG 13 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
De Zwaluw door Muziek Lod
● 20.30

DONDERDAG 13 OKT

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1
Fuck you, de menopause
monoloog door An Nelissen & d'Ouwe
Venten (uitverkocht)
● 20.00

VRIJDAG 21 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

De Zwaluw (13/10 in Dilbeek)

Zullen we het liefde noemen?

door 't Arsenaal
● 20.30

WOENSDAG 26 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
De Kussenman
door Theater Zuidpool
● 20.15

DANS

4, 5 EN 6 NOV

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69
Flashback door dansschool Excess
● 4 en 5/11 om 14.00 en
20.00, 6/11 om 14.30

FAMILIEVOORSTELLINGEN

ZATERDAG 15 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11
Peter en de Wolf
door Figurentheater De Maan
● 19.00

ZONDAG 16 OKT

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Schaap met laarsjes
door Marc Reynaerts - vanaf 6 jaar
● 15.00

WOENSDAG 19 OKT

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14
De bril van opa
door Theater Pronto (zeppbellencircus) -
vanaf 4 tot 10 jaar
● 14.00

ZONDAG 23 OKT

SINT-ULRIKS-KAPELLE

Kasteel La Motte
02-466 20 30 (CC Westrand)
Lumbeekstraat 20
Wild kind door Theater Wederzijds -
vanaf 6 jaar
● 15.00

ZONDAG 23 OKT

SINT-ULRIKS-KAPELLE

Kasteel La Motte 02-466 20 30
Lumbeekstraat 20 (CC Westrand)
Luistering door Theater Wederzijds -
vanaf 10 jaar
● 16.00

ZONDAG 30 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Wie is van wie?
door Laika - vanaf 6 jaar
● 15.00

ZONDAG 30 OKT

VILVOORDE

CC Koningslo 02-255 46 90
Streekbaan 185
Peter Pan door De Maan - vanaf 6 jaar
● 15.00

WOENSDAG 2 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
La Belle et La Bête
door Bronks - vanaf 7 jaar
● 15.00

WOENSDAG 2 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Paw
door Iota Theatergroep - vanaf 5 jaar
● 14.30

3 EN 4 NOV

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14
Creatieve workshops voor kinderen:
● 3/11 voor 6 tot 9 jaar: van
10.00 tot 12.00 sprookjes-
tocht, van 14.00 tot 17.00
theaterworkshop
● 3/11 voor 10 tot 14 jaar: van
9.30 tot 12.30 breakdance,
van 14.00 tot 16.30 theater-
workshop
● 4/11 voor 6 tot 9 jaar: van
9.30 tot 12.00 beauté-taebo,
van 14.00 tot 16.30 monsters
● 4/11 voor 10 tot 14 jaar: van
9.30 tot 12.00 gadgetstore,
van 14.00 tot 16.30 hip hop

Luisterling (23/10 in Sint-Ulriks-Kapelle)

HUMOR

VRIJDAG 7 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Functioneel Bloot
door Les Poupées Passionnées
● 20.30

ZATERDAG 8 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
War door Wouter Deprez
● 20.15

ZATERDAG 8 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69
Con Voce Soave
door De Frivole Framboos
● 20.00

DONDERDAG 13 OKT

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20
Wilma's Jubilee
door Krissie Illing
● 20.30

DONDERDAG 13 OKT

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-266 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat
België voor beginners
door Bert Kruismans
● 20.30

VRIJDAG 14 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Après-Ski door Gino Sancti

● 20.30

ZATERDAG 15 OKT**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoevestraat 67

We zijn niet mooi maar wij bestaan door ManManMan

● 20.00

VRIJDAG 21 OKT**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

War door Wouter Deprz

● 20.30

ZATERDAG 22 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Veel tralala door Walter Baele

● 20.30

VRIJDAG 28 OKT**ASSE**

Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Con Voce Soave

door De Frivole Framboos

● 20.30

VRIJDAG 28 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

The Lunatics

● 20.30

VRIJDAG 4 NOV**DUISBURG**

Pachthof Stroykens 02-769 20 92

Merenstraat 19 (GC Tervuren)

Geert Hoste Staat!

● 20.30

LITERAIR**DONDERDAG 6 OKT****MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74

Brusselsesteenweg 69

Het toneellevens in Meise (1920-2005) door Piet De Cuyper

● 20.30

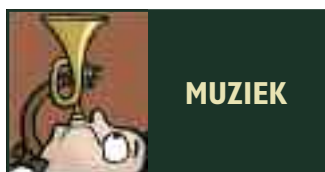
SENIOREN**5 EN 6 OKT****DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Show: muzikale parels

● 14.00

MUZIEK**WOENSDAG 5 OKT****VILVOORDE**

CC Het Bolwerk 02-266 46 90

Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Celtic party door Vishtèn

● 20.30

VRIJDAG 7 OKTOBER**BEERSEL**

CC de Meent 02-359 16 00

Gemeenveldstraat 34

Naft door Think Of One

● 20.30

Après-Ski (14/10 in Overijse)

Festival van Vlaanderen verrent Vlaams Brabantse muziek liefhebbers

Oktober belooft weer een hoogtepunt te worden voor de Vlaams Brabantse muziek liefhebber. Traditiegetrouw pakt het Festival van Vlaanderen dan uit met de meeste concerten in onze regio. Naast een ruim aanbod in Leuven worden ook in de rand klassieke en romantische meesterwerken uitgevoerd. We zetten ze voor u op een rijtje.

Het Henschel kwartet behoort tot het kruim van de internationale strijkersscène. Christoph, Markus en Monika Henschel, die aanvankelijk een familietrio vormden, delen het podium met cellist Mathias Beyer-Karlshoj. Zij spelen strijkkwartetten van Ludwig van Beethoven, Felix Mendelssohn-Bartholdy en Anton Dvorak.

Wezembeek-Oppem, Sint Pieterskerk, Sint-Pietersplein op woensdag 5 oktober om 20.00, tel. 02-731 43 31 (GC De Kam)

Beethoven Academie

Solisten van de Beethoven Academie hebben enkele achttiende eeuwse serenades ingestudeerd. Deze gevoelsgeladen muziekminiaturen dienden om een begeerde vrouw het hof te maken en werden vroeger doorgaans in openlucht gespeeld.

Op het programma staan octetten van Franz Schubert en van de Praagse componist Anton Reicha.

Wemmel, GC De Zandloper, Kaasmarkt 75 op woensdag 12 oktober om 20.00, tel. 02-460 73 24

Het blazersensemble I Solisti del Vento speelt kleine symfonietjes van Gaetano Donizetti en Charles Gounod. Van Mozart worden enkele instrumentale fragmenten uit de opera Don Giovanni uitgevoerd. Ook zijn Nacht Musik past in dit luchtig repertoire, dat met een octet van Beethoven wordt afgerond.

Zaventem, Sint-Martinuskerk, Kerkplein op zaterdag 15 oktober om 20.00, tel. 02-758 87 95 (Dienst Cultuur)

Capilla Flamenca inspireert zich op de 15de en de 16de eeuwse meerstemmige versies van het Hoog Lied. De nadruk ligt op het sensuele karakter van de bijbelse tekst. Luitspeler Jan Van Outryve begeleidt de zangers. **Tervuren, Sint-Katharinakerk, Kerkplaats Duisburg op zondag 16 oktober om 15.00, tel. 02-769 20 92 (Steundienst GC Tervuren)**

Het vermaarde Concertgebouw Kamerorkest kiest voor drie boegbeelden van de Weense School. Na de uitbundige 29ste symfonie van Mozart speelt de getalenteerde Marie Hallynck de solopartij van Joseph Haydn's celloconcerto. Het concert wordt afgesloten met het 'Quartetto Serioso' van Beethoven in een transcriptie van Gustav Mahler. Tjeerd Top dirigeert. **Beersel-Alseberg, CC De Meent, Gemeenveldstraat 34 op zaterdag 22 oktober om 20.00, tel. 02-359 16 00**

Het Narziss und Goldmund Pianotrio, dat laureaat werd van Gouden Vleugels, koestert dezelfde Weense toondichters. Met drie minder bekende klaviertrio's van Haydn, Beethoven en Mozart wil dit veelbelovende ensemble aantonen dat emotie en verstand elkaar in evenwicht houden bij deze componisten.

Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein op vrijdag 28 oktober om 20.15, tel. 02-263 03 43

Ludo Dosogne

Voor alle informatie over het Festival van Vlaanderen Vlaams-Brabant kunt u terecht op www.festival.be, tel. 016-20 05 40

NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN NIET TE MISSEN

MUSICAL

De duizend snaren van Maxemillecorde

Hoogtepunten uit 'West Side Story', 'Mary Poppins', 'The Sound of Music', 'Cats' en 'Jesus Christ Superstar' klinken bij Maxemillecorde even aanstekelijk als in de oorspronkelijke musicalfilms. Sinds dit veertienkoppig orkest vijf jaar geleden door pianist en dirigent Marc Smeets uit het Nederlands Limburgse Roermond werd opgericht, is de belangstelling voor dit soort shows in Vlaanderen alleen maar toegenomen. Dat is zowel te danken aan het melodieuze spel van de 'duizend snaren' als aan de opmerkelijke solisten. Ann Van den Broeck was reeds actief bij de 'close harmony' groep Crossing Garland. Jan Schepens werd bekroond voor zijn hoofdrol in 'Merrily we roll along'. Anne Mie Gils staat al een kwarteeuw op de planken en was actief bij diverse gezelschappen. Maxemillecorde bereidt ondertussen de musical 'Meester van licht' voor over het leven van de schilder Rembrandt die vier eeuwen geleden werd geboren.

'Movie Strings' door Maxemillecorde Overijse, CC Den Blank, Begijnhofplein 11
Zaterdag 8 oktober om 20.30

02-687 59 59 en www.denblank.be
Meise, De Muze van Meise, Brusselsesteenweg 69

Zondag 13 november om 15.00

02-268 61 74 en www.applaus.be
Asse-Zellik, CC Den Horinck, Noorderlaan 20

Vrijdag 17 februari 2005 om 20.30

02-466 78 21 en www.applaus.be

KLEINKUNST

Sentimenteel duo beroert gevoelige snaar

Vlinders in de buik voel je niet elke dag. Maar als het zover is zou je die pieker-
varing met anderen willen delen. Ook als je depressief bent, heb je een uitlaatklep nodig. In 'Sentimental fool' zweven Firmin Timmermans en Veerle Eyckermans tussen beide uitersten. Met hun fijnzinnige muziek en theatrale acts raken ze de gevoelige snaar. Van de 'soundtrack van het leven' bestaan er echter evenveel versies als luisteraars! Veerle Eyckermans acteerde bij de Blauwe Maandag Compagnie, Ceremonia en het Zuidpool Theater. Firmin Timmermans drumde bij Johan Verminnen, speelde bij de LSP band en

regisseerde een anti-discriminatieproject. Net als zijn vrouwelijke podiumpartner rekent hij zich liever tot de gedoodverfde 'sentimentalisten' dan tot de gevoelsarme cynici.

'Sentimental Fool' door Firmin Timmermans en Veerle Eyckermans
Meise, De Muze van Meise, Brusselsesteenweg 69

Zaterdag 22 oktober om 20.00

02-268 61 74 en www.applaus.be

MEERSTEMMIGE ZANG

Afrikaans concert van Stem-Band en Yayo voor Vredeseilanden

'Sarie Mareis' en 'Bobbejaan, beklim die berg' zijn zowat de enige Afrikaanse liederen die bij ons zijn doorgedrongen. De Stem-Band uit Humbeek heeft er nog veel meer in petto, niet alleen in het Zuid Afrikaans, maar ook in het Swahili, het Lingala en het Engels. Het 26-koppig koor, dat al meer dan een kwarteeuw bestaat, heeft ze voor het LaLa Afrika concert gegroepeerd rond vijf thema's: religie, flora en fauna, levenscyclus, mensen en politiek. Een basgitarist, een pianist en een slagwerker die gespecialiseerd zijn in Afrikaanse muziek, zorgen voor de begeleiding. Heidi De Nef heeft de muzikale leiding. Het ensemble Yayo dat ontstond vanuit een fascinatie voor de etnische muziekstijlen - vooral in Senegal - geeft een gastoptreden. Djembéspeler Dominiék Vermeiren, Luc Thys, Wendy Van den Sande en Jessy Driessens, die de boegbeelden zijn van deze groep, onderzoeken in hoeverre de Afrikaanse muziek de Europese en de Amerikaanse heeft beïnvloed. 'De titel van het concert hebben we geleend van de Vredeseilandencampagne', licht organisator Philippe de Sy toe. 'We werken samen met de Grimbergse afdeling en die bepaalt naar welk project het geld gaat dat we met 'LaLa Afrika' zullen inzamelen.'

'LaLa Afrika' door De Stem-Band Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein

Zaterdag 15 oktober om 20.00 en
zondag 16 oktober om 19.00

Van elk toegangsbiljet gaat 2 euro naar Vredeseilanden

02-263 03 43 en www.applaus.be

kwartslag

Aanraders uit het Kwartslag aanbod voor deze maand

DANS

Thierry Smits in de ban van de Oosterse cultuur

Opwindende reiservaringen in Marokko, Tunesië, Libanon en Egypte brachten de Vlaamse choreograaf Thierry Smits op het idee om een dansvoorstelling te maken die voortborduurde op de Oosterse cultuur. In 'D'Orient' focust hij op de broederlijke omgangsvormen, de feestelijke bijeenkomsten en de gastvrije sfeer. Ook inspireert hij zich op de lichaams-
taal in de hammams. Deze badhuizen gelden al eeuwenlang als sociale trefpunten waar het water niet alleen het lijf maar ook de

FOTO: MIKHA WAJNRYCH

D'Orient

geest zuivert. Componist Maxime Bodson vermengt in het klankdecor Oosterse melodieën met hedendaagse muziek. Tevens worden poëtische teksten gereciteerd van de Perzische dichter Abu Nuwas. Liever dan zich met politieke en ideologische kwesties in te laten, benadert Compagnie Thor de Oosterse thema's vanuit een esthetisch standpunt. De dansfiguren zijn variaties op kalligrafische tekens en arabesken. Van de acht bewegingsvirtuozen is alleen Ziya Azazi in Turkije geboren. Thierry Smits geeft een vrijblijvende, subjectieve interpretatie van de Oosterse cultuur waarbij hij zich naast zijn eigen reisbelevissen ook liet inspireren door films als 'Lawrence of Arabia' van David Lean en 'Duizend en één nacht' van Pasolini.

'D'Orient' door Cie Thor - Thierry Smits Dilbeek, CC Westrand, Kamerijklaan
Vrijdag 21 oktober om 20.30

02-466 20 30, www.westrand.be en www.kwartslag.be

NIET TE MIS

TONEEL

Theater Antigone speelt 'Geliefd monster'

Lijden en genot versmelten met elkaar in 'Geliefd monster' van de Spaanse auteur Javier Tomeo. In dit duivels drama, dat door Theater Antigone op de planken wordt gebracht, probeert een man uit de klauwen van zijn dominante moeder te ontsnappen. Hij solliciteert bij een bank voor de job van nachtwaker, maar het kennismakingsgesprek verloopt niet zoals hij het had verwacht. De personeelschef stelt eigenaardige vragen en wil hem zelfs intieme bekentenissen ont-futselen. Beide mannen raken verstrikt in hun leugens. Koen De Sutter neemt de regie voor zijn rekening. Raven Ruëll en Jos Verbist voeren een bitsige woordstrijd. Hun bizar duel neemt een absurdistische wending.

'Geliefd monster' door Theater Antigone
Grimbergen, CC Strombeek, Gemeenteplein
Woensdag 12 oktober om 20.15
📞 02-263 03 43,
www.ccstrombeek.be en
www.kwartslag.be

Geliefd Monster

U vindt het volledige Kwartslag-programma op www.kwartslag.be
Wie zich een Kwartslag-pas aanschaf (28 euro) kan uit het ruime aanbod van het Kaaitheater, de KVS, CC Strombeek en CC Westrand vier voorstellingen kiezen, waarvan één in elk theater.

LD

FOTO: GUY KOKKEN

Think Of One (7/10 in Beersel)

VRIJDAG 7 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhofplein 11

20 jaar Den Blank

🕒 19.30

ZATERDAG 8 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75Roaien Beat door Mogen Doen vzw,
Ardei & Bert Candries

🕒 20.00

VRIJDAG 14 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

De Lokroep van Vera-Paz

door Gène Bervoets en Wigbert

🕒 20.30

VRIJDAG 14 OKT

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14Vandaag, het morgen van
gisteren door Yasmine

🕒 20.30

ZATERDAG 15 OKT

GRIMBERGEN

Fenikshof 02-263 03 43
Abdijsstraat 20

Satellite City

🕒 20.30

ZATERDAG 15 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Sickly men of thirty or so...

door Jamie Clarke's Perfect

🕒 20.00

DONDERDAG 20 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Min & Meer Kleine Blote

Liedjes door Eva De Roovere en
Gerry De Mol

🕒 20.00

VRIJDAG 21 OKT

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

De Helden van Vanlaet

door Mama's Jasje

🕒 20.30

VRIJDAG 21 OKT

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-266 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

De Lokroep van Vera-Paz

door Gène Bervoets en Wigbert

🕒 20.30

21 EN 22 OKT

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-725 72 87
Beekstraat 172

Wild Flowers door Marlis (musical)

🕒 20.00

ZATERDAG 22 OKT

GRIMBERGEN

The Puller 02-263 03 43
Veldkantstraat (CC Strombeek)

Youra Marcus &

Gérald Ryckeboer

🕒 20.15

ZONDAG 23 OKT

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-266 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

Morna Fado door Fernando Lameirinhas

🕒 20.30

WOENSDAG 26 OKT

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-266 46 90

FOTO: HENK VAN CAUWENBERGH

De Lokroep van Vera-Paz (14/10 in
Dilbeek en 21/10 in Vilvoorde)

FOTO: CORRINO

Fernando Lameirinhas
(23/10 in Vilvoorde)Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat
Princesse Mansia M'Bila

🕒 20.30

DONDERDAG 27 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Thalassa! Thalassa!

door Rum & Laïs

🕒 20.30

DONDERDAG 27 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Camille... Une femme...

Ein Leben... A Musical

door Stihmul (musical)

🕒 20.15

DONDERDAG 27 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

From the dust door Rory Block

🕒 20.30

ZATERDAG 29 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Tijdloos, Bram Vermeulen

Hommage Tournee

🕒 20.15

ZATERDAG 29 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Er was toch nog iets... door Miel

Cools, Jokke Schreurs en Ivan Smeulders

🕒 20.00

Europalia zet Rusland in de kijker

Tijdens de twintigste editie van Europalia die loopt van oktober tot volgend jaar februari kunt u uitgebreid kennis maken met de Russische cultuur. Omdat het land eeuwenlang op gespannen voet leefde met de rest van Europa en het onderlinge wantrouwen nog steeds bestaat, worden naast de honderden artistieke activiteiten ook congressen en lezingen georganiseerd die de wederzijdse relaties zouden moeten verbeteren.

Kunsten worden een 300-tal representatieve dozen, theaterdecors, kostuumontwerpen en affiches van Russische avant-gardekunstenaars uit het begin van de 20ste eeuw tentoongesteld. Boegbeelden als Malevitch en Tatlin zijn ruim vertegenwoordigd. In het Jubelparkmuseum wordt een beeld opgehangen van de beschaving van de Hunnen. De wapens, paardenbitten, juwelen en gebruiksvoorwerpen die daar te zien zijn, werden in het huidige Rusland opgegraven en zijn nu eigendom van het Hermitage-museum. De bezoeker kan elders in het gebouw

FOTO: BORIS CHICHLO

FOTO: MOSCOW, STATE HISTORICAL MUSEUM

Siberische architectuur, te zien tijdens de virtuele reis met de Trans-Siberië Express

Tsar Aleksey Mikhailovich, 1670-1680, te zien op 'Van tsaar tot keizer'

'Hoewel we reeds belangrijke landen als Japan, Groot-Britannië, Duitsland en Frankrijk aan bod lieten komen, is Rusland de allereerste grootmacht waarmee wordt samengewerkt', zegt commissaris-generaal van Europalia Pierre-Etienne Champenois. 'Rusland is het meest uitgestrekte land ter wereld en ligt gespreid over twee continenten, Europa en Azië. Het land telt meer dan 160 etnische groepen en er gelden maar liefst tien verschillende tijdzones. Zowel in Rusland als in België hebben geschiedkundigen, wetenschappers en tentoonstellingsbouwers dit Europalia festival intensief voorbereid. Onze aandacht gaat niet alleen uit naar het culturele leven in Moskou en Sint Petersburg, we brengen ook minder bekende steden en kunstenaars voor het voetlicht.'

Bewogen tijden

Deze maand gaan in Brussel niet minder dan tien exposities van start. De centrale Bozar-tentoonstelling 'Van tsaar tot keizer' brengt iconen, schilderijen, sculpturen en gewaden uit het Hermitagemuseum en de historische musea van het Kremlin en Novgorod samen, die de bewogen tijd van Ivan de Verschrikkelijke, de Romanovs, Peter de Grote en Catharina de Ilde oproepen. In de overige zalen van het Paleis voor Schone

ook een virtuele treinreis met de Trans-Siberië Express maken. De tocht leidt langs de belangrijkste historische plaatsen en opmerkelijkste natuurgebieden. Russische symbolistische schilderijen uit de Tretjakov collectie vinden tijdelijk een onderkomen in het Museum van Elsene. Negen onschatbare paaseieren en andere keizerlijke relatiegeschenken, die Karl Fabergé uit edelstenen en duurzame materialen voor de Romanovs vervaardigde, kunnen in het ING Cultuurcentrum op het Koningsplein worden bewonderd. In de Botanique wordt de aandacht toegespitst op zeven Moskouse wolkenkrabbers die tussen 1935 en 1950 werden opgetrokken. Het koor en orkest van het Mariinski Theater verzorgen onder leiding van Valeri Gergjev op 4 oktober het openingsconcert in het Paleis voor Schone Kunsten met composities van Moessorgski, Borodin en Rimski-Korsakov.

Ludo Dosogne

Europalia Rusland

Diverse locaties in o.a. Brussel, Luik, Antwerpen, Gent, Leuven, Charleroi,...

Van 4 oktober tot 21 februari 2006

Alle informatie over het programma vindt u op www.europalia.be

MAANDAG 31 OKT

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Gabriel Rios

20.30

DONDERDAG 3 NOV

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Määk's Spirit Mali Project

20.30

DONDERDAG 3 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Hartklop door Johan Verminnen

20.30

JAZZ

VRIJDAG 7 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Philip Cathérine Trio

20.30

ZATERDAG 8 OKT

BEERSEL

CC de Meent 02-359 16 00
Gemeenveldstraat 34

Brussels Jazz Orchestra versus the white screen

20.30

ZATERDAG 22 OKT

VILVOORDE

CC Het Bolwerk 02-266 46 90
Hoek Olmstraat / Bolwerkstraat

History of Jazz

door Jean Blaute & jazzcombo

20.30

KLASSIEK

DONDERDAG 6 OKT

GAASBEEK (LENNIK)

Kasteel van Gaasbeek 02-531 01 30
of www.kasteelvangasbeek.be

Kasteelstraat 40

Concerten van het Blauwe

Uur: Alexei Mochalov (bas) en Maria Barankina (piano), i.s.m. Europalia Russia

20.00

8 EN 9 OKT**ASSE**

St.-Martinuskerk

02-466 78 21 (CC Den Horinck)

Paulus Oratorium door het koor van de Academie voor Muziek, Woord en Dans August De Boeck en de gemengde koren Pojedu en FA-SI-nant

● 8/10 om 20.00, 9/10 om 18.30

ZATERDAG 8 OKT**MOORSEL**

Sint-Jozefskerk 02-767 59 30

Kerkconcert door de Koninklijke Harmonie Sint-Jozef m.m.v. koor Happy Art (Meerbeek) in het teken van 100 jaar Sint-Jozefskerk

● 19.30

ZONDAG 9 OKT**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

De Belgische Connectie - concert n.a.v. 175 jaar België door Sole-dad, Ensemble Musique Nouvelle en Champ d'Action

● 20.15

DONDERDAG 13 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Operetteparels in salon-formaat door Acacia ensemble

● 14.00

VAN 16 TOT 23 OKT**BRUSSEL**

Diverse locaties

Internationale orgelweek

02-219 26 61 (elke werkdag tussen 14.00 en 17.00) of

<http://home.tiscali.be/semorgelweek>

ZONDAG 23 OKT**MEISE**

De Muze van Meise 02-268 61 74

Brusselsesteenweg 69

Roland De Munck (pianorecital)

● 11.00

VRIJDAG 28 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Vivaldi - De Vier

Jaargetijden door La Petite Bande

● 20.30

DINSDAG 4 OKT**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Bin Jip

● 20.30

DINSDAG 4 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

War of the Worlds

● 20.30

WOENSDAG 5 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Charlie and the Chocolate Factory

● 20.30

DINSDAG 11 OKT**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Les poupées Russes

● 20.30

DINSDAG 11 OKT**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Mr. and Mrs. Smith

● 20.30

WOENSDAG 12 OKT**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Mr. and Mrs. Smith

● 20.30

DONDERDAG 13 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

War of the Worlds

● 20.00

WEEK VAN HET BOS

Herbos jezelf

De Week van het Bos staat dit jaar in het teken van het bos en de invloed ervan op onze gezondheid. Een boswandeling ter vervanging van een bloed-drukpijl? Wetenschappelijk onderzoek staft alvast die hypothese. Maar wat met mensen die allergisch zijn voor het stuifmeel van bepaalde bomen? En kunnen teken niet gevaarlijk zijn? Is het bos zelf trouwens nog wel gezond? Door bijvoorbeeld luchtverontreiniging worden bomen zelf ziek en kunnen ze niet langer de lucht filteren. Alarmerende berichten doen de ronde over populierenroest, verzuring van de bosbodem, het nitraatgehalte in het grondwater, de gevaren van fijn stof... Ook dat aspect komt tijdens de Week van het Bos aan bod. Een greep uit het programma:

Meise• **zondag 9 oktober om 14.00**

Gezinswandeling met gids in het Velaertbos, Natuurgebied Birrebeekvallei. Vertrek aan de ingang van de ijsfabriek in de Broekstraat. Info: 02-270 08 93 (Frank Vermoesen, Natuurpunt Meise)

Domeinbos Zoniënwoud• **zaterdag 1 oktober vanaf 13.00**

Al wandelend en joggend het Zoniënwoud verkennen (6, 14 en 20 km). Vertrek aan de Ganzepootvijver in Groenendaal.

• **van zondag 2 t.e.m. 23 oktober**

Tentoonstelling 'Bos en Gezondheid' in GC De Bosuil, Witherendreef 1 in Jezus-Eik. Op 2 oktober vanaf 14.00

officiële opening van het Week van het Bos in GC De Bosuil. Info: 02-657 31 79.

• **zondag 2 en 9 oktober om 14.00**

Gezondheidswandeling voor handen en hun baasjes. Vertrek aan de parking van de Middenhut in Sint-Genesius-Rode.

• **zaterdag 8 oktober om 10.00**

Grootouder-Kleinkind dag in GC De Bosuil: leer- en doedag, vooraf aanmelden bij maurine@ngz.be of 02-658 03 30.

• **zondag 9 en 16 oktober om 14.00**

Open wandeling met natuurgids, thema 'Gezond in het bos'. Vertrek aan GC De Bosuil.

• **zondag 9 oktober om 14.00**

Open wandeling met natuurgids, thema 'Paddestoelen, een initiatie'. Vertrek aan het Bosmuseum Jan van Ruusbroec in Hoeilaart.

• **zaterdag 8 en zondag 9 oktober om 13.30**

Open wandeling, thema 'Oude volksgebruiken en geneeswijzen met bomen en bossen' in het Kapucijnenbos. Vertrek aan het boshuis in de Eikstraat 102 in Tervuren.

• **donderdag 13 oktober om 13.30**

Open wandeling voor senioren met gids in het Arboretum van Tervuren. Vertrek aan GC De Bosuil.

• **donderdag 20 oktober om 13.30**

Open wandeling voor senioren met gids in De Warande en het Kapucijnenbos. Vertrek aan GC De Bosuil.

• **zondag 9 oktober om 10.00**

Spel en Boomacrobatie in het Arboretum van Groenendaal. Bosspelen of op een veilige manier klimmen naar boomtoppen, vooraf aanmelden: 02-658 03 30. Afspraak in het Bosmuseum Jan van Ruusbroec in Hoeilaart.

• **zaterdag 15 oktober om 10.00**

Is het Zoniënwoud wel gezond? Vooraf aanmelden bij maurine@ngz.be. Vertrek aan de parking van de Ganzepootvijver in Groenendaal.

Bosmuseum Jan van Ruusbroec• **van zaterdag 1 oktober t.e.m. 11 december**

Tentoonstelling 'Het bos als leverancier van dagelijkse producten - vroeger en nu', van woensdag tot zondag van 13.00 tot 17.00. Bosmuseum Jan van Ruusbroec, Duboislaan 2 in Hoeilaart. Opening van de tentoonstelling op vrijdag 30 oktober om 19.30 met vertelavond over kruiden.

Het volledige programma van de Week van het Bos is te vinden op www.weekvanhetbos.be. De programmakrant kunt u gratis aanvragen via de Vlaamse Infolijn: 0800-3 02 01

DINSDAG 18 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Lemming

🕒 20.30

DINSDAG 18 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

The Island

🕒 20.30

WOENSDAG 19 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Les Poupées Russes

🕒 20.30

DINSDAG 25 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

My summer of love

🕒 20.30

DINSDAG 25 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Les Poupées Russes

🕒 20.30

WOENSDAG 26 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Hitchhiker's Guide to the Galaxy

🕒 20.30

VRIJDAG 28 OKT

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75

Bin Jip

🕒 20.00

MAANDAG 31 OKT

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

De battre mon coeur s'est arrêté

🕒 20.30

DINSDAG 31 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

Het eiland Marathon

🕒 19.30

VAN 1 TOT 31 OKT

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172

Kam Kiest voor Kunst:

Karel Van Schoote (olie, pastels)

🕒 doorlopend

VAN 7 TOT 9 OKT

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14

Groepstentoonstelling

'Wonen' door amateurkunstenaars uit Linkebeek

🕒 Vernissage op 7/10 van 20.00 tot 22.00, 8 en 9/10 van 14.00 tot 18.00

8 EN 9 OKT

VILVOORDE

Ruiterijcomplex Domein 3 Fontainen
miekschepers@hotmail.com

3de triënnale

'Technic Woven Art'

🕒 10.00-18.00

VAN 15 TOT 30 OKT

MEISE

De Muze van Meise 02-268 61 74
Brusselsesteenweg 69

Gal (Gerard Alsteen)

🕒 Vernissage op 14/10 om 20.30, woe, za en zo van 14.00 tot 18.00

21, 22 EN 23 OKT

ASSE

Oud Gasthuis 02-456 01 60
Gemeenteplein 26

Fotomuze 2005

door Fotoclub Asse
🕒 21/10 vanaf 20.00, 22/10 van 14.00 tot 20.00, 23/10 van 10.00 tot 12.00 en van 14.00 tot 19.00

TOT 6 NOV

MEISE

Nationale Plantentuin 02-260 09 70
Domein van Bouchout

'Kunst in het groen'

🕒 alle dagen vanaf 9.30

WOENSDAG 5 OKT

ZAVENTEM

Cultuurhoeve Mariadal 02-720 23 92
Kouterweg 2 (W. Buelens)

'Ijsland': diavoordracht door Guido

Vervoort
🕒 20.00

VRIJDAG 7 OKT

ZAVENTEM

Cultuurhoeve Mariadal 02-720 20 67
(Daniël Coene, VELT-Zaventem)

'Regenwater' door Eric Jansseune

🕒 20.00

DINSDAG 11 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

'Stamcellen, een bron van eeuwig leven?' door professor Koen

Theunissen, dokter hematologie
🕒 14.00

DINSDAG 11 OKT

KESSEL-LO

Seinhuis 03-216 29 90
(Gezin en Handicap)

Tiensesteenweg 63

'Tips voor en door ouders en leerkrachten', over inclusief

onderwijs (vooraf inschrijven verplicht)

🕒 19.30

WOENSDAG 12 OKT

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan

'De Khmer, een vergeten tragedie (Cambodja en Thailand)': film door Paul De

Schutter
🕒 20.00

VRIJDAG 14 OKT

OVERIJSE

CC Den Blank 02-657 39 69
(Chris Joris, Willemsfonds Hoeilaart)

Begijnhofplein 11

'175 jaar België - voor, tijdens en na 1830' door journalist

Jan L. Bauwens
🕒 20.00

VRIJDAG 14 OKT

HOEILAART

GC Felix Sohie 02-657 23 09
(Paul Vanloo, VTB-VAB Hoeilaart)

Gemeenteplein 1

'De landen van de Maya's

(Mexico, Guatemala, Honduras): dia-reportage door

Paul Coessens
🕒 20.00

DINSDAG 18 OKT

ASSE

Den Horinck 02-466 78 21
Noorderlaan 20

'Marokko en Marrakech':

diavoordracht door Chris Terryn en Betty Van Rompaey

🕒 20.00

ZATERDAG 22 OKT

HOEILAART

Felix Sohiecentrum 02-657 51 50
Gemeenteplein 1 (De Notenboom)

'Vriendschap op latere

leeftijd'

🕒 14.00

DINSDAG 25 OKT

TERALFENE

Parochiezaal 03-216 29 90
Balleistraat 20 (Gezin en Handicap)

'Leren leven met een handicap, een kind met een

handicap' met Linda Robben, ervaringsdeskundige en therapeute (vooraf

inschrijven verplicht)

🕒 19.30

MAANDAG 31 OKT

GRIMBERGEN

Abdij 02-272 40 62 (Erik De Sutter)
Abdijstraat 8

'Is met de wetenschap

alles gezegd?' door Gerard Bodifée

🕒 20.00

VRIJDAG 4 NOV**ZAVENTEM**

Cultuurhoeve Mariadal 02-720 20 67

(Daniël Coene, VELT-Zaventem)

Kouterweg 2

Bijzondere groenten (met mogelijkheid tot aankoop van speciale, uitzonderlijke zaden) door Peter Bauwens

● 20.00

CURSUSSEN**1 EN 16 OKTOBER****GRIMBERGEN**

Athena Brabant 02-460 44 92 of

www.athena-brabant.be

Humbeksesteenweg 184

Workshop 'Stofverven'(1/10) en **'Vilten sjaal'** (16/10)

● 10.00-16.00

WOENSDAG 2 OKT**LINKEBEEK**

GC De Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Start initiatiecursus djembé

10 lessen vanaf 14 jaar

● 20.00 tot 21.30

DONDERDAG 6 OKT**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Start cursusreeks over kinderen van 0 tot 6 jaar

6/10 'Straffen en belonen'

11/10 'Muziek met baby's en peuters'

25/10 'Kinderen en meertalige opvoeding'

8/11 'Kriebel Krabbel, creativiteit bij peuters stimuleren'

22/11 'De prehistorie van het lezen'

● 20.00

DONDERDAG 6 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Start cursus 'Initiatie tot de computer' (10 uur)

● 10.00

VRIJDAG 7 OKT

Diverse locaties 0475-56 74 35

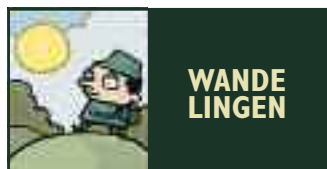
Start 'Initiatie filosofie met filmfragmenten'**TOT JUNI****DILBEEK EN SINT-MAR-TENS-BODEGEM**

School 'Jongslag' en Zaal Solleveld

0475-56 74 35

Lessen TaijiQuan & Qigong**TOT JUNI****ITTERBEEK**

Recreatiecentrum 0475-56 74 35

Lessen Meditatieve stretching**TOT 15 OKT****MEISE**

Nationale Plantentuin 02-260 09 70

Domein van Bouchout

Inheemse bomenwandeling

● Vanaf 9.30

ZONDAG 16 OKT

02-569 76 34 (Sportdienst Dilbeek)

Dilbeek op wandel

(4 trajecten, van 5 tot 20 km)

● Vertrek vanaf 11.00 aan Kas-

teel La Motte, Lumbeekstraat 20

in Sint-Ulriks-Kapelle

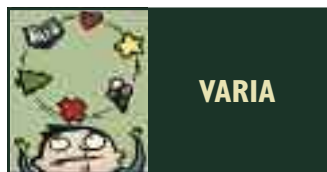
ZATERDAG 22 OKT

02-769 20 81 (Toerisme Tervuren)

Halloweenwandeling

● Vertrek om 18.30 in het

Park van Tervuren

30 SEPT, 1, 2 EN 3 OKT**DILBEEK**

Oosthoek Live met op 30/9

finale Oosthoeklive Rock Rally (20.00),

op 1/10 o.a. kinderdiscofuif (14.00) en

fuif met DJ Gerrit Kerremans (20.30),

op 2/10 o.a. Jogging 80 met live optre-

den, op 3/10 jaarmarktcafé met kinde-

ranimatie (10.00) en optreden Leki en

Sergio & The Big Bang (21.00)

www.oosthoek.be/oosthoeklive

7 EN 8 OKT**TERNAT**

Stoeterij Keyenberg www.rockternat.be

Rock Ternat, met op 7/10 o.a.

Daan, Junkie XL, Zornik, Arsenal, DJ

Nadiem Shah (StuBru), Discobar

Galaxie, Felix Da Housecat, ... , op 8/10

o.a. Bettie Serveert, Janez Detd., Therapy?,

The Dandy Warhols, Novastar, Discobar

Galaxie, De Jeugd van Tegenwoordig, ...

ZATERDAG 8 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Boekententoonstelling**Davidfonds**

● 10.00

ZATERDAG 8 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 87 81

Beekstraat 172

Kledingbeurs Gezinsbond

● 13.00

ZATERDAG 8 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

Jeugdhuis Merlijn 02-731 43 31

Kerkhofstraat 54 (GC De Kam)

Jeugdraad Kwis

● 19.30

ZONDAG 9 OKT**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

Feest voor alle leeftijden

met Wendy Van Wanten

organisatie: Cultuurraad

● 15.00

ZATERDAG 15 OKTOBER**WEZEMBEEK-OPPEM**

Jeugdhuis Merlijn 02-731 43 31

Kerkhofstraat 54 (GC De Kam)

Jeugdraad - kinderfuif

(16.00) en fuif (21.00)

18 EN 25 OKT, 1, 8, 15, 22 EN 29 NOV**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoevestraat 67

Boombal Danslessen (50 euro,

ticket voor Boombal in Gent eind november

inbegrepen, inschrijven via

boombal@boombal.be met naam, adres,

geb.datum, tel.nr.

● 20.30-22.30

ZATERDAG 22 OKT**DROGENBOS**

02-333 85 14

Jaarmarkt**ZATERDAG 22 OKT****WEZEMBEEK-OPPEM**

Duitse School 02-731 04 56

Lange Eikstraat 71 (Ina Koehler)

Tweedehandsbeurs voor baby-,

kinder- en tienerkleding, babyuitlet, speel-

goed en fietsen

● 9.30-13.00

ZONDAG 30 OKT**OVERIJSE**

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhofplein 11

Boekenmarkt Gezinsbond

● 10.00

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda die de periode van 4 november tot 4 december 2005 bestrijkt, moeten ons de nodige informatie bezorgen voor 1 oktober a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar 02-767 57 86 of e-mailen naar randkrant@derand.be.

U kunt uw informatie ook per brief sturen naar ons redactieadres:

Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse, met de vermelding RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE **Petra Goovaerts**.

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn

van de hand van **Floris De Smedt**.

VORMGEVING **Mega.L.Una**, Brussel

Druk **A. De Cuyper-Robberecht**, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Henry Coenjaarts, Witherendreef 1, 3090 Jezus-Eik/Overijse.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse Gemeenschap.

Komen en gaan in de rand

Migratie is van alle tijden en van alle plaatsen en heeft bijna altijd een oorzaak. Sinds 1840 tot anderhalve eeuw later trokken ruim een miljoen Vlamingen van Noord naar Zuid en naar Brussel om te ontsnappen aan de wurgende hongersnood in hun eigen regio. In de rand rond Brussel zorgt migratie de laatste decennia voor een toenemende Europeanisering en verfransing. De druk van al die nieuwkomers op de autochtone bevolking leidt vaak tot wrevel en, specifiek voor de rand, tot communautaire spanningen, die in essentie te maken hebben met welvaart en sociale status, want wie welvarend is, overheerst. Onze medewerker Guido Fonteyn gaat in de vijfdelige reeks 'Komen en gaan in de rand' na wat de weerslag van die migratie is op de samenleving in de rand.

'Le Mal des Flandres'

'De hongersnood in Vlaanderen zal aan de industrie een onuitputtelijke voorraad aan mankracht bieden.' Dit cryptische, cynische zinnetje komt voor in een brochure die ook vandaag nog door de gemeente Molenbeek aan toevallige bezoekers wordt verstrekt. Molenbeek is die Brusselse gemeente aan het kanaal Brussel-Charleroi die momenteel een dubbele invasie beleeft: een blijvende stroom allochtonen - en hun familieleden - uit Noord-Afrika en Turkije (deze invasie is al langer aan de gang), en een nieuwe golf van jong Vlaams volk voor wie de Dansaertbuurt in hartje Brussel te duur is geworden en die daarom over het kanaal trekken. Burgemeester Philippe Moureaux ziet de Vlamingen graag komen want het gaat in bijna alle gevallen om goed opgeleide jonge mensen, met vooruitzichten, en daar dromen de Brusselse centrumgemeenten van die hunkeren naar nieuwe inkomsten. De bevolking van Molenbeek zal dus weer eens van samenstelling veranderen, zoals vroeger ook gebeurde. Migratie is van alle tijden en van alle plaatsen, want wie migreert komt ergens vandaan en laat daar een lege plaats achter; er is nooit winst alleen, voor elke nieuwe allochtoon ging ergens een autochtoon verloren. Maar migratie heeft bijna altijd een oorzaak. In het geval van Molenbeek kan de komst van de migranten worden verklaard door de vraag naar arbeidskrachten van de industrie, en de komst van de jonge Vlamingen door de stijging van de prijzen van het onroerend goed (dientengevolge trekken momenteel trouwens zowat overal een onbekend maar belangrijk aantal jonge Vlamingen de taalgrens over). In beide gevallen is er sprake van de wet van vraag en aanbod, of met andere woorden van de suprematie van de markt. Daarnaast is er natuurlijk de politieke migratie. Doorgaans komt de grootscheepse verhuizing van mensen echter op gang om te voldoen aan de vereisten van de zware industrie.

Het Manchester van België

Men houdt in het hele debat autochtonen-allochtonen, en alles wat daaruit volgt, zoals de inburgering, te weinig rekening met de grote rol die de industrie daarin speelt: het is op vraag van de industrie dat overheden migranten gaan opsporen in armere gewesten. Die migranten blijven hier, ook als de industrie al lang op kousenvoeten het land heeft verlaten, omdat elders goedkoper kan worden geproduceerd, en dus meer winst gemaakt. Dat heet met een eigentijdse naam delocalisering van bedrijven, en die leidt er her en der toe dat het menselijk materiaal achterblijft. We hebben het

verder in dit verhaal ook alleen over de migratie van deze mensen en over de druk die nieuwe inwoners - die wij nu allochtonen noemen - uitoefenen op de autochtonen, de 'echten', diegenen die van mening zijn dat hun dorp of stad hen definitief toebehoort en daarom vaak openlijk actie voeren tegen 'die vreemden'. Via Brussel en een paar andere voorbeelden komen we dan als vanzelf bij de Vlaamse rand terecht.

Ook in het geval van Molenbeek lag de industrie aan de basis van de komst van migranten uit het doodarme Vlaanderen van toen. Molenbeek telde in 1814 amper 1608 inwoners, en zag zijn bevolking stijgen tot 56.264 zielen in 1900 en tot 77.043 in 1913. Dit Molenbeek werd het 'Manchester van België' genoemd. Het dankte zijn succes aan zijn centrale ligging aan dat kanaal in Brussel, dat op de Luikse regio na de belangrijkste delfstoffengebieden uit Wallonië - Le Pays Noir rond Charleroi, Le Centre rond La Louvière, de Borinage rond Mons (Bergen) - verbond met de haven van Antwerpen. Niet bij toeval dragen de straten hier namen als de Henegouwenkaai, de Schippersstraat, de Werkhuizenkaai, en - de mooiste van allemaal - de Koolmijngraversstraat. Er zou een verhelderend onderzoek kunnen worden verricht naar de evolutie van het Nederlands aan de hand van opschriften zoals deze Koolmijngravers: iets verder bevinden zich immers de prachtige 'Hallens der Voortbrengers' (Halles des Producteurs, ook wel de Bananenbuilding genaamd, naar de gebruikte gevelversiering), maar die liggen wel op het grondgebied van de stad Brussel. 'Koolmijngravers' ruikt m.i. meer naar het wereldvreemde werk van een ambtelijke commissie dan naar de spontane vertaling van het voor Vlaanderen toen nieuwe beroep van mijnwerker, en dit geldt ook voor 'voortbrengers'.

De stille hongerdood

De eerste migranten in Molenbeek waren Vlamingen. Dat blijkt ook uit de eerste talentellingen. In 1846 verklaarden 83,9 procent van de 10.121 inwoners van het Molenbeek van toen Vlaams te spreken, tegenover 15,4 procent Franstaligen. In 1900 bleven er nog 11,1 procent Franstaligen en slechts 34,9 procent Vlamingen over omdat in de statistiek van de volkstelling de nieuwe categorie van de tweetaligen was opgedoken, en het was die categorie die met de winst ging lopen. Wat geldt voor Molenbeek, geldt eveneens voor de andere voorsteden van het Brussel van toen: Anderlecht, Etterbeek, Elsene, Sint-Joost, het nog onafhankelijke Laken en Schaarbeek. In al deze voorsteden stijgt het aantal in-

woners spectaculair, en op Sint-Joost-ten-Node na verklaart een grote meerderheid van de inwoners bij de eerste tellingen telkens dat zij alleen Vlaams spreken. Dat zij dat later blijkbaar niet meer doen, wijst al op het fenomeen van de verfransing, maar daar komen we later op terug. De primaire vraag blijft waarom zoveel Vlamingen in deze Brusselse voorsteden terecht kwamen, en als migranten moeten worden beschouwd. Brussel was met zijn voorsteden immers toen al een apart gewest, zij het zonder officiële erkenning, en strikt genomen bestonden Vlaanderen en Wallonië toen nog niet, maar toch is hier sprake van migratie.

Vlaanderen beleefde in die sombere negentiende eeuw de zwartste periode uit zijn geschiedenis. Enkel in Gent hield een verouderende textielindustrie nog stand, maar op het platteland en in de kleine steden stakte elke industriële activiteit. Bij de zeeldraaiers van Hamme of bij de hoedenmakers van Lokeren, die konijnenbont verwerkten, werden kinderen van vijf jaar tewerkgesteld in onvoorstelbare omstandigheden. Nog in 1902 maakte journalist Arthur Wau-

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

ters van *Le Peuple* een schrijvende reportage over de armoede in Vlaanderen. Als men het in die negentiende eeuw in het parlement over 'la question des Flandres'

Als men het in de 19de eeuw in het parlement over 'la question des Flandres' had, bedoelde men daar geen taalkwestie mee maar het sociale drama dat Vlaanderen had getroffen

had, bedoelde men daar geen taalkwestie mee maar het sociale drama dat Vlaanderen had getroffen. Vooral tussen 1840 en 1850 maakte Vlaanderen verschrikkelijke jaren mee. De huishijver-

heid - al die weverkens die zozegd al zingend van Schiet spoel tcherrebekke spoelsa of zoiets in de weer waren, wat een romantische interpretatie van een gruwelijke werkelijkheid! - stortte in mekaar omdat in de grote Duitse, Franse en Engelse textiel fabrieken goedkoper werd geproduceerd. Er werd in de Vlaamse hutten en krotten niet gezongen, maar honger geleden. Historica Eliane Gubin heeft die situatie in één beklemmende zin samengevat: 'Tussen 1840 en 1850 stierf de bevolking van Vlaanderen in stilte van honger'. De situatie werd kritisch nadat in 1845 het zogenaamde 'rot' de aardappel oogsten had doen mislukken, en in 1846 het koren, dat andere volksvoedsel, vernietigd werd door roest. In 1847 deed tyfus zijn intrede, in 1848 cholera, en volgens Gubin omschreven de dokters van toen de toestand van een patiënt die van honger ging sterven gewoon als 'le Mal des Flandres', of de Vlaamse Ziekte.

Met honderdduizenden van Noord naar Zuid

De toestand in het Vlaanderen van de negentiende eeuw kan worden vergeleken met die in Ierland, en net zoals de Ieren hadden de Vlamingen de keuze tussen van honger sterven of hun land verlaten. De Ieren trokken massaal naar Engeland, waar ze nog lang zouden worden gediscrimineerd, en naar de latere Verenigde Staten. Vlamingen trokken ook wel de oceaan over, of naar Frankrijk, maar zij gingen in eerste instantie naar Wallonië en naar Brussel en zij zouden ook daar worden gediscrimineerd. Een grondige, algemene studie over deze migratie van Noord naar Zuid is nog altijd niet uitgevoerd, wellicht omdat deze beelden niet passen bij de mythe van het succes van het latere Vlaanderen en wij liever niet aan deze periode van miserie worden herinnerd. Men heeft dan ook het raden naar het aantal Vlamingen dat ooit van Noord naar Zuid, of van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel emigreerde. We weten wel dat de bevolking van de Waalse industriesteden en van Brussel met zijn voorsteden in de loop van die negentiende eeuw op zijn minst verdrievoudigde, terwijl de bevolking in de Vlaamse provincies constant bleef. Dit alleen al wijst op een enorme migratie. Ik zit te wachten op de student of onderzoeker die de studie van UCL-professor Poulain voor Brussel gaat overdoen. Die haalde uit de telefoongidsen van Luik, Charleroi en La Louvière alle namen beginnende met Vanden (Vandenbrande, Vandenbossche, Vanden Boeynants,...), omdat Vanden op een Vlaamse stam wijst en Franstalige familienamen be-

ginnende met Vanden nagenoeg onbestaande zijn. Poulain kwam tot de vaststelling dat de aanwezigheid van zoveel Vanden's in deze telefoongidsen wees op een migratie van diverse honderdduizenden Vlamingen naar Wallonië. En dan hebben we Desmet nog niet gehad, of Timmermans, of van Amerijckx tot

Zwaenepoel, en al evenmin de Vlaamse namen in Brussel. Als de beide migratiestromen van Vlaanderen naar Wallonië en deze naar Brussel worden bijeengebracht, en als we daaraan de factor tijd koppelen - deze stroom nam met pieken en dalen meer dan anderhalve eeuw in beslag - dan 'verloor' Vlaanderen misschien meer dan een miljoen inwoners aan wat nu officieel andere gewesten zijn.

Het gros van deze migranten trok vanuit het Vlaanderen van de hongersnood naar Wallonië en naar het 'Manchester van Brussel'. De ambtenaren en welstellende jonge Vlamingen zouden pas veel later opduiken. In Wallonië werd met veel minachting op deze 'flaminds' neergekeken, en heel soms hoor ik dat woord nog wel eens gebruiken. Ik blijf bij mijn overtuiging dat veel van de onderhuidse wrevel tussen Walen en Vlamingen, zoals die bij de minste communautaire spanning weer opduikt, zijn oorzaak vindt in de culturele schok tussen de toen welvarende Walen en de doodarme en cultureel onderontwikkelde Vlamingen (*).

Guido Fonteyn

(*). Zie hiervoor mijn boek 'Afscheid van Magritte', Meulenhoff/Manteau, 2004

VOLGENDE AFLEVERING

Vlaamse migranten ondergaan Brussels verfransingsproces

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAERE

Ik beseft dat bovenstaande paragraaf eerder op de inleiding van een kindersprookje lijkt dan op het begin van wat een wat belerende column zou moeten worden. Maar grote Bob en kleine Bob bestaan echt, en de bloemenronde en de klei ook, en het dorp heet Le Mesnil en ligt ergens temidden van de Ardeense bossen, in de buurt van de Maas en van de Viroin en verder zeg ik daar niets over, want de rust moet ginds niet door massaal verkeer worden verstoord. Ik heb beide Bobs in hun vroeger leven gekend, en kwam ze geheel toevallig in deze uithoek van Wallonië weer tegen. De ene Bob werkte vroeger op het bedrijf waar ik het grootste gedeelte van mijn journalistieke loopbaan heb doorgebracht, en grote Bob kende ik nog van bij de scouts in Evere. Hij droeg toen al de buitenmodel grote hoed die ook vandaag zijn handelsmerk is gebleven. Beiden maken daar deel uit van een kleine kolonie Vlamingen die alle - om diverse redenen - de drukte in de stedelijke agglomeratie Vlaanderen-Brussel zijn ontvlucht, en hoewel hun contacten met hun vroegere thuisland intact zijn gebleven, denkt niemand eraan om ooit nog eens terug te keren naar Vlaanderen of naar Brussel. Hun aanwezigheid in Le Mesnil is ook niet passief. Bob (de grote) mobiliseerde het hele dorp in een uiteindelijk succesrijk verlopen actie, door de lokale Vlamingen op gang getrokken, tegen de plannen van een (Vlaamse) varkensboer om in deze oase met een industriële varkensfokkerij te starten. Het hoogtepunt van deze strijd was de terugzending van een vrachtwagen vol (Vlaams) varkengier, die onder politiebegeleiding vanuit Le Mesnil opnieuw de taalgrens werd overgezet. Zo dwongen 'les flamands' lokaal eerbied en erkenning af.

Van grote Bob en kleine Bob. Een sprookje.

Grote Bob en kleine Bob wonen in een klein, wondermooi dorp, gelegen midden in de bossen. Kleine Bob zoekt de klei voor zijn pottenbakkerswerk in de bruisende bergstroom, die zich van de heuvel stort en ronde gaten uit de kleirand draait: uitstekend materiaal, weet kleine Bob. Grote Bob bezorgt de inwoners in het dertigtal huizen van het dorp geregeld bloemen, het overschot van de grote bloemenronde die hij twee keer per week in de verre grote stad onderneemt. Grote Bob leeft van de opbrengst van zijn bloemen, en de inwoners van zijn dorp kopen nooit bloemen. Ze krijgen ze. En zo is iedereen in dit kleine dorp tevreden.

Nu zat ik op een van de laatste zomerse nadagen met de Bobs en het hele dorp in de kleine parochiezaal, waar 'Je t'aime, mais pas trop près' in première zou worden vertoond, een aan dit dorp en zijn bewoners gewijde film, gemaakt door Sarah Vlemings en Niels Vankoevoorden. Deze twee studenten van de filmacademie van Amsterdam kregen daar als eindejaarsopdracht het leven in een stil dorp te filmen en kwamen via internet in dit stilste van alle dorpen terecht. Zij kregen voor hun

werk grote onderscheiding, en mijn vriend (grote) Bob is nu onsterfelijk omdat hij als de bloemenman die alle huizen bezoekt, alle scènes aan mekaar speelt.

Ik heb nooit eerder een zo groot gevoel van gezamenlijk geluk ervaren als die avond in die kleine zaal in Le Mesnil. Nooit eerder was alles zo in orde. Iedereen - autochtoon of allochtoon, boer of toerist, Vlaming of Waal - was niet alleen vriendelijk, maar gelukkig. Er werden voortdurend stoelen bijgeschoven, buiten verzamelden zwaluwen zich voor hun grote tocht en straks zouden vallende sterren aan de hemel verschijnen.

En I had my dream. Ik dacht even dat het mogelijk moest zijn zo'n film te maken over Sint-Genesius-Rode, of over Overijse, of meteen over Brussel-Halle-Vilvoorde, met een vertoning nadien voor alle inwoners - autochtonen, allochtonen, Vlamingen en Franssprekenden, Europeanen en, als die er zijn, Brazilianen - en iedereen zou gelukkig zijn en vriendelijk voor elkaar. Op de receptie nadien wordt een overeenkomst gesloten over een verdeling van de last van de nachtvluchten boven Zaventem. Men komt ook overeen om nooit meer ruzie te maken over onderwerpen als de splitsing van B-H-V, en alle Frans-taligen spreken spontaan Nederlands zodat de Vlamingen hun beste Frans mogen boven halen.

Maar zwaluwen verzamelen niet boven Brussel en B-H-V, en kometen slagen er maar zelden in de hemel boven de stad te doorklieven.

Het was maar een droom, maar die avond in Le Mesnil vergeet ik nooit meer en ik weet zeker dat alleen iets van de geest van Le Mesnil verdere verzuring in Brussel en de rand kan voorkomen.

Guido Fonteyn

van huizen en tuinen

FOTO: S. HENDRIK VANDERWINKEL

Museumtuin van Gaasbeek fors uitgebreid

De Museumtuin is geen historische reconstructie van een oude tuin, maar wil een beeld oproepen van hoe een kasteeltuin van het einde van de 19de eeuw er moet hebben uitgezien. De bijna helemaal ommuurde tuin bestaat nu uit zes 'zalen' met daarin een aantal 'kamers'.

In een eerste 'zaal' zijn een 70-tal halfstam pruimelaars geplant, een traditionele specialiteit van het Pajottenland die men hier in ere wil herstellen. In de tweede tuin is het grootste deel van de leifruitcollectie samengebracht. Die bestaat uit een vijftigtal variëteiten peren en 25 variëteiten appels. Verder groeien er kersen en krieken, perziken, abrikozen, nectarinnen, pruimen, druiven en kleinfruit. De collectie leifruitvormen is de grootste en belangrijkste van Europa. De vormenrijkdom gaat van eenvoudige snoeren, over ingewikkelde waaier-, snoer- en U-vormen, tot dubbele en driedubbele cirkels, met als topper een cirkelvorm met in het centrum letters.

Nieuwe boomgaarden

De derde tuin is een ode aan de ouderwetse moestuin. Hij is opgedeeld in vier grote vakken voor groenten, met daartussen smallere stroken voor (snij)bloemen en graspaadjes. De perken worden begrensd door buxushaagjes en door lage fruitsnoeren. Tegen de muren staan opnieuw allerlei leivormen.

De vierde tuin is de siertuin in een strakke, geometrische stijl die vaag herinnert aan de Italiaanse smaak van

De bekende Museumtuin van Gaasbeek is de afgelopen maanden met ruinerende uitgebreid. Een deel van de parking is vervangen door twee nieuwe boomgaarden. Bovendien zijn er een fruitschuur en een champignonkwekerij bijgekomen. Op die manier biedt de Museumtuin een volledig overzicht van de traditionele fruit- en groentekweek in onze streken in de periode 1850-1950, toen de hoveniers- en fruittelerskunst in Vlaanderen tot de wereldtop behoorde.

de laatste bewoonster van Gaasbeek, markiezin Marie Arconati Visconti die het domein in 1922 aan de Belgische staat schonk.

Nieuw is de hoogstamboomgaard met vijftig hoogstambomen, typisch voor het aanbod in een Pajottenlandse boomgaard omstreeks 1900. En ten slotte een boomgaard met laagstammen die de evolutie laat zien van de professionele fruitteelt na de Tweede Wereldoorlog tot nu.

Unieke bewaarplaats

Aansluitend bij de boomgaarden zijn er twee schuren gebouwd. In de eerste wordt getoond hoe het fruit traditioneel werd bewaard. Deze bewaarplaats is uniek in Europa. Het fruit wordt eenlagig opengelegd op bedden gevormd door houten latten, ge-

plaatst onder een hoek van 45 graden. Ook wordt de zgn. Thoméry-methode gedemonstreerd om tafeldruiven te bewaren: de druiventrossen die in september geplukt worden, worden één voor één met de steel in speciale glazen flesjes gestoken die dan met water worden gevuld. De flesjes staan schuin in een speciaal rek in een koele en donkere ruimte. Op die manier kunnen de druiven tot zes maanden worden bewaard. In de tweede schuur worden op traditionele manier champignons gekweekt.

De Museumtuin wil in de toekomst ook uitgroeien tot een echt kenniscentrum. De collecties dienen als levend laboratorium voor wetenschappelijk onderzoek, zowel naar het plantenmateriaal als naar de gebruikte technieken. Het grote publiek krijgt in de Museumtuin een unieke kans om kennis te maken met het beste en mooiste uit de traditionele Vlaamse hoveniers- en fruittelerskunst. Op termijn zullen ook cursussen voor professionele tuiniers en geïnteresseerde leken worden georganiseerd.

Paul Geerts

Het Kasteel van Gaasbeek ligt in de Kasteelstraat 40 te Lennik-Gaasbeek.

De Museumtuin is alleen op afspraak en onder begeleiding voor groepen toegankelijk, maar op zondag om 14.00 u kunnen individuele bezoekers zich bij een groep aansluiten. Vooraf reserveren is evenwel noodzakelijk.

Info: 016-21 12 26,

martine.mellaerts@lin.vlaanderen.be

Zieke bossen en te weinig boswachters

Eén boom op vijf in onze bossen is er slecht aan toe, zo blijkt uit onderzoek van het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer (IBW). Het meest verontrustend is de sterk verzwakte gezondheidstoestand van de beuk. Populier en Corsicaanse den doen het al langer slecht. Naaldbomen zijn er beter aan toe dan loofbomen.

Sinds enkele jaren maakt het IBW een jaarlijkse 'bosvitaliteitsinventaris'. Het project kadert in een Europese samenwerking waarbij de gezondheidstoestand van de bossen in meer dan 30 landen wordt gevolgd. 'De inventarisatie maakt het mogelijk een globaal beeld van de gezondheidstoestand van de bossen te schetsen en de evolutie op te volgen', zegt Geert Sioen van het IBW. 'We beoordelen de kroontoestand van de bomen aan de hand van een steekproef met vaste meetpunten, zowel in openbare als in privé-bossen. Per proefvlak zijn 24 bomen in de inventaris opgenomen. Elk jaar tijdens de zomermaanden beoordelen we het bladverlies en de bladverkleuring van deze bomen. De visuele beoordeling van de boomkronen gebeurt met een verrekijker waarbij we letten op bladverlies, bladverkleuring, aandeel afgestorven takken en twijgen, insecten- en schimmelaantasting en andere mogelijke stressfactoren. De doorslaggevende factor is de bladbezetting van de boomkroon. Bomen met maximum 10% bladverlies beschouwen we als gezonde bomen. Een boom met 11 à 25% bladverlies is een risicoboom. Vanaf meer dan 25% bladverlies spreken we van beschadigde bomen. Bomen met matig bladverlies (tot en met 60% bladverlies) zijn licht beschadigd;

bomen met sterk bladverlies (meer dan 60%) zijn ernstig beschadigd. We spreken van abnormale verkleuring als meer dan 10% van de kroon bladverkleuring vertoont.' In 2004 was één proefboom op vijf (20,8%) beschadigd. Dat is een lichte stijging ten opzicht van 2003. 0,2% van de bestudeerde bomen stierf af. Bij 3,3% van de bomen was er sprake van abnormale verkleuring. De kroontoestand verslechterde bij de loofbomen maar verbeterde bij de naaldbomen.

Beuk baart zorgen

Het meest verontrustend in 2004 was de zwakke gezondheidstoestand van de beuk. Meer dan een kwart van de steekproefbomen was beschadigd (28,4%). Ook het aan-

De zwavel- en stikstofafzetting in onze Vlaamse bossen behoort nog steeds tot de hoogste binnen Europa

deel bomen met abnormale verkleuring lag hoog (7,1%). De geringe bladbezetting ging gepaard met een enorme zaadproductie.

Met 46,5% beschadigde bomen is de populier nog steeds de boomsoort met de slechtste kroontoestand. Met 22,7% ligt het aandeel beschadigde bomen ook bij zomereik hoger dan gemiddeld. Het percentage beschadigde Amerikaanse eiken steeg tot 14,5%. Deze snelgroeiende eikensoort heeft minder te kampen met schimmelaantasting door meeldauw, maar vertoont net als zomereik geregeld zware insectenvraat.

Vlaanderen heeft te weinig boswachters

Vlaanderen telt momenteel 105 boswachters. Dat zijn er ruim 30 minder dan het streefdoel van 136, die volgens de Vlaamse administratie van Bos & Groen nodig zijn om een behoorlijk toezicht te kunnen garanderen in alle Vlaamse bossen. Ook in het (Vlaamse gedeelte van het) Zoniënwoud en in het Hallerbos zijn er te weinig boswachters. 'Terwijl vroeger twaalf boswachters zich voltijds met het Zoniënwoud konden bezig houden, zijn er nu nog maar acht, die bovendien ook in andere kleinere bossen in de rand moeten werken', zegt Patrick Huvenne, houtvester van Groenendaal. De houtvesterij van Groenendaal beheert het Vlaamse gedeelte van het Zoniënwoud, het Hallerbos en het Liedekerkebos. In het Waalse en Brusselse gedeelte van het Zoniënwoud zijn er daarentegen wel voldoende boswachters. Het gevolg is dat een aantal taken niet meer naar behoren kunnen worden uitgevoerd, en Huvenne be-

treurt vooral dat het toezicht in de bossen noodgedwongen moet worden verminderd. Zo is de weekendienst momenteel bijvoorbeeld teruggeschroefd, terwijl net in de weekends heel veel mensen gebruik maken van die bossen. 'De recreatieve druk op het Zoniënwoud en het Hallerbos is, in vergelijking met vele andere bossen in Vlaanderen, bijzonder groot', benadrukt ook Marcel Vossen, diensthoofd van Bos & Groen voor Vlaams-Brabant. En dat wil wel eens voor problemen zorgen met wandelaars en joggers die op verboden plaatsen lopen, of met ruiters en mountainbikers die de uitgezette pistes niet volgen... 'De recreatieve functie van de bossen is erg belangrijk, maar mag niet alles overheersen. Ook de natuur in de bossen moet zijn gang kunnen gaan', zegt Huvenne. 'Daarom zijn de boswachters er net, om de bosbezoekers op hun plichten te wijzen.'

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

De gezondheidstoestand van de grove den verbeterde ten opzichte van 2003. Het aandeel beschadigde bomen was de laatste 10 jaar zelfs nooit zo laag (10,9%). Er was ook weinig abnormale verkleuring (2,8%). Bij de Corsicaanse den is het aandeel beschadigde bomen gedaald, maar het bedraagt nog steeds 30%. Ook naaldverkleuring komt meer voor dan bij grove den (5,8%).

Het aandeel beschadigde bomen in Vlaanderen ligt in de lijn van het Europese gemiddelde (22,7%). Gelukkig wordt Vlaanderen nauwelijks geconfronteerd met grote bosbranden. In Zuid-Europa vernielden bosbranden dit jaar uitgestrekte bosgebieden. Alleen al in Portugal werd ruim 200.000 ha bos in de as gelegd. Maar Vlaanderen behoort wel tot de regio's met hoge concentraties aan verzurende en vermestende stoffen in de neerslag. Die neerslag van verzurende componenten wordt sedert 1992 intensief gevolgd in 5 Vlaamse bosgebieden verspreid over Vlaanderen, waaronder Groenendaal. In deze proefvlakken wordt de samenstelling van de neerslag om de twee weken gemeten.

Luchtverontreiniging grootste boosdoener

Er zijn verschillende factoren die de gezondheidstoestand van bomen bepalen: schimmels, insecten, bacteriën, lucht-

verontreiniging, weersomstandigheden, standplaatseigenschappen, exploitatieschade,... Bovendien kunnen die factoren elkaar versterken. Vochtig weer bevordert bijvoorbeeld de aantasting door bladschimmels, terwijl droogte insectenaantastingen stimuleert.

De verslechterde gezondheidstoestand van de beuk heeft ongetwijfeld te maken met de droge zomer van 2003. 'We zien trouwens nu ook al negatieve gevolgen van de droogte tijdens het voorjaar van 2005: jong plantsoen sterft af in bossen en langs wegen', aldus Sioen.

Een andere belangrijke factor is de luchtverontreiniging die de kwetsbaarheid van het bos verhoogt. 'Onze Vlaamse bossen hebben al vele decennia te lijden onder luchtverontreiniging, door de uitstoot van gassen, zoals zwaveldi-oxiden (SO_2), stikstofdioxiden (NO_2) en ammoniak (NH_3). De te hoge atmosferische zwavel- en stikstofuitstoot (vooral veroorzaakt door het verkeer en de industrie, n.v.d.r.) heeft een verzu-rend en vermestend effect op de bodem', zegt Gerrit Genouw van het IBW.

Tussen 1990 en 2004 is de totale hoeveelheid verzurende uitstoot weliswaar met bijna de helft gedaald, wat vooral te danken is aan de daling van de uitstoot van zwaveldi-oxide (SO_2) (daling ca 60%), omdat we brandstoffen met een lager zwavelgehalte gebruiken. De ammoniakuitstoot (NH_3) is sedert 2000 aan het dalen (daling ca 36%), waarschijnlijk ten gevolge van beleidsmaatregelen die de afbouw van de veestapel en het gebruik van uitstootarme technieken bevorderden. De stikstofuitstoot (NO_x) daarentegen daalt slechts licht (daling 17%).

'De dalende hoeveelheid stikstof en zwavel toont aan dat maatregelen die de uitstoot beperken wel degelijk effect hebben. Vooral de vermindering van de zwaveluitstoot en de inspanningen gerealiseerd in de bio-industrie dragen hiertoe bij', meent Genouw. 'De neerslag bevat echter nog steeds te veel verzurende stoffen waardoor onze bossen onder grote druk blijven staan. De zwavel- en stikstofafzet-ting in onze Vlaamse bossen behoort nog steeds tot de hoogste binnen Europa en is hoger dan de gestelde doel-stellingen voor Vlaanderen. Een verdere daling van die af-zetting is dan ook nodig om de doelstellingen voor Vlaan-deren te behalen en om de gezondheidstoestand van onze bossen in de toekomst te vrijwaren.'

Bovendien blijkt de dalende uitstoot van zwavel en stikstof voorlopig weinig of geen effect te hebben op de aanwezige gehalten van die stoffen in de bosbodems. Dit is te wijten aan een erfenis uit het verleden waardoor er accumulatie van verzurende stoffen optreedt.

Luchtverontreiniging is trouwens een grensoverschrijdend fenomeen, waardoor ook een internationale aanpak nood-zakelijk is. Bijna 60% van de zuurafzetting is afkomstig van uitstoot uit het buitenland. Minder dan één derde van de Vlaamse SO_2 - en NO_x -uitstoot zorgt voor verzuring in Vlaanderen. Twee derde daarvan verdwijnt naar het buiten-land. Alleen de uitstoot van NH_3 wordt vooral in de nabije omgeving afgezet.

Paul Geerts

Op pagina 19 van Randuit leest u meer over het programma van de Week van het Bos

FOTO'S: FILIP CLAESSENS

‘De Met’ nu ook in Groot-Bijgaarden

We gaan zitten ons op het terras met uitzicht op het marktplein van Groot-Bijgaarden. Een mooie plaats al verstoort de lokale jeugd onze rust door geregeld met gierende banden voorbij te rijden. Het aantal tafeltjes buiten is vrij beperkt. Binnen daarentegen is er over twee verdiepingen verspreid plaats voor maar liefst 120 man. Ondanks de grote ruimte, heb je door de indeling toch geen reftergevoel. De brasserie is smaakvol ingericht. De grijze muren worden opgefleurd door een rode bar en oranje deuren.

Gedurfde combinaties

De eerste verrassing is de uitgebreide menukaart. Naast Belgische klassiekers kiest de kok ook voor een fusionkeuken. ‘We hebben een jonge chef’, zegt Peter Achtergael. ‘Hij heeft samen met de eigenaars de kaart samengesteld.’ De oosterse invloed is duidelijk: de pittige wok met verse tonijn, curry, kokosmelk en oosterse groenten (15 euro) klinkt bijvoorbeeld erg aantrekkelijk of wat denk je van mosselen met kokosmelk, kurkuma en citroengras (19,5 euro) of in een pittig rood currysausje (20 euro)? Toch een gedurfde keuze. ‘Je kunt hier ook de traditionele bereidingen bestellen, maar veel mensen proberen toch deze nieuwe combinaties. We hebben er alleszins veel succes mee’, constateert Peter Achtergael. Het zeevruchtenaanbod blijft niet beperkt tot mosselen: er is ook een ruime keuze aan kreeft en oesters. Ik kies voor linguini met kruidige scam-pi, kerstomaatjes, groene asperges,

‘De Met’ is al vijf jaar een vaste waarde in Vilvoorde. De eerste uitbreiding kwam er twee jaar geleden, met een vestiging in Mechelen. Eind mei was het de beurt aan Groot-Bijgaarden. ‘Met ‘De Met’ willen we hier een lacune invullen’, zegt Peter Achtergael, de verantwoordelijke voor de nieuwe vestiging. ‘In Groot-Bijgaarden zijn er alleen sterrenrestaurants of traditionele brasserieën. ‘De Met’ nestelt zich tussen beide concepten.’

verse spinazie en oesters (16 euro). Aan de overkant verschijnt een salade van gerookte zalm, grijze garnalen en avocado geserveerd met een tartaarsausje (15 euro). Het oog wil ook wat en daarom zijn we alvast in onze nopjes als de gerechten voor onze neus verschijnen. Ze zijn zo mooi gepresenteerd dat we het een beetje zonde vinden aan onze maaltijd te beginnen. Maar we vliegen er toch in en knikken elkaar na de eerste happen tevreden toe. De combinatie van de verschillende ingrediënten in mijn pasta werkt. De asperges zijn knapperig, de vis lekker en de spinazie inderdaad vers. De enige bedenking is dat het gerecht wel vrij zwaar is. Ook mijn tafelgenote is onder de indruk van haar zachte gerookte zalm. De tartaarsaus krijgt ze er in een apart kannetje bij. Altijd fijn, want zo kun

je de hoeveelheid zelf bepalen.

Bovendien is de salade erg gevarieerd en zijn de boontjes perfect gekookt. Je betaalt hier misschien iets meer dan in andere brasserieën, maar voor de inventiviteit, de verrassing en de versheid van de producten tellen we graag enkele euro's meer neer. Bovendien krijg je ruime porties. Hoewel we beiden meer dan voldoende hebben gegeten, willen we toch graag weten hoe de kok het er vanaf brengt met zoetigheden. De dessertkaart is, in tegenstelling tot de menukaart, wel traditioneel: tiramisu, verse fruitsla, ijs... We kiezen de chocolademousse met vanilleroom en lavendelsmaak (6 euro). Het dessert is opnieuw een schot in de roos, al valt er van de lavendelsmaak niet veel te bespeuren.

De cappuccinovloek

En de cappuccino? Wat ik voor mijn neus krijg, is veelbelovend: een grote kop met een dikke melkschuimlaag. Maar schijn bedriegt, want als ik mijn neus in het schuim dip, blijkt dat de melk bedorven is. Ik krijg een nieuwe kop, maar van een rijke schuimlaag is geen sprake meer. Eerder een koffie verkeerd. Is dit misschien een teken? Rust er een cappuccinovloek op mij? Ik begin het te vermoeden...

Veronique Verlinden

De Met, Brusselstraat 193, 1702 Groot-Bijgaarden, tel. 02-463 45 87
Alle dagen open behalve zondag

Er zit leven in steen

Leven
steen in

Museumsite Leuven
10.09.2005 - 29.01.2006

Tenzij u een verwoede puzzelaar bent, zult u allicht niet weten wat een Ceratarges is. Dat beestje leefde 395 miljoen jaar geleden op de zeebodem ten zuiden van Marokko. Op zijn kop en staart zaten lange, gebogen stekels om zijn belagers af te schrikken. Het diertje kon zich ingraven in het zeebodemslik en omdat zijn oogjes op steeltjes stonden, kon hij die vanuit zijn schuilplaats gebruiken als periscoop. Ceratarges, die 250 miljoen jaar geleden van de aarde verdween, werd gekozen als beeld voor de tentoonstellingsaffiche 'Leven in Steen. Sporen van 4 miljard jaar evolutie' die sinds 9 september en nog tot 29 januari van volgend jaar in Leuven loopt. Het is een uitermate boeiende tentoonstelling, waar aan de hand van uitzonderlijke fossielen uit de hele wereld wordt getoond hoe uit één eenvoudig organisme de huidige miljoenen soorten planten en dieren zijn ontstaan.

Nog niet zo lang geleden waren fossielen in de ogen van het grote publiek synoniem voor saaie, doodse stenen. Maar daar is sinds kort verandering in gekomen, onder meer ten gevolge van enkele spectaculaire films van regisseur Steven Spielberg waarin reuzenreptielen worden opgevoerd en talrijke tot de verbeelding sprekende tentoonstellingen over dinosaurussen in binnen- en buitenland. Professor Pierre Bultynck die voorzitter is van het wetenschappelijk comité dat 'Leven in Steen' samenstelde en die 30 jaar als paleontoloog werkte in het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel, herin-

nert zich dat daar in 1970 hooguit zo'n 30.000 museumbezoekers per jaar over de vloer kwamen. Maar in 1991 daagden er voor een tentoonstelling over dinosaurussen meer dan 500.000 bezoekers op, dus 1 op 20 Belgen die naar fossielen kwamen kijken!

Stappen in de evolutie

Uit fossielen blijkt dat er 3.5 miljard jaar geleden al leven op aarde was. De paar honderdduizenden fossiele soorten die nu bekend zijn, microscopisch klein of reuzengroot, brengen de geschiedenis van het leven op aarde in beeld, en dat is wat 'Leven in Steen'

op een aantrekkelijke manier wil laten zien. Op de tentoonstelling worden fossielen getoond uit 's werelds rijkste vindplaatsen die belangrijke stappen in de evolutie van het leven op aarde illustreren. Zo zijn er gesteenten uit Ediacra in Australië met sporen van de oudste meercellige dieren (560 miljoen jaar oud) en uit de Burgess Shale in Canada met een reeks bizarre, uitgestorven ongewervelde zeedieren van 515 miljoen jaar oud.

Hedendaagse kunst

'Leven in Steen' is niet alleen een natuurwetenschappelijke tentoonstelling. De curatoren Florent Bex (voormalig directeur van het Muhka in Antwerpen) en Luc Lambrecht (cultuurfunctionaris van CC Strombeek) haalden voor de gelegenheid werk van hedendaagse topkunstenaars die gefascineerd zijn door de evolutie van het leven naar Leuven. De werken van o.m. Panamarenko, Jan Fabre, Lawrence Weiner, Allan McCollum, Patrick van Caeckenbergh e.a. worden gepresenteerd naast de talrijke fossielen waarvan er veel nog nooit eerder in België te zien waren. De vzw Artes.Leuven die deze tentoonstelling organiseert, en waarin de stad Leuven, de provincie Vlaams-Brabant en de K.U.Leuven samenwerken, vroeg aan de gerenommeerde Vlaamse componist Piet Swerts om voor 'Leven in Steen' een nieuwe compositie te schrijven. Fragmenten daarvan zijn te horen in de tentoonstellingsruimtes.

Door de integratie van hedendaagse kunst in de tentoonstelling wordt 'Leven in Steen' een breed cultureel project dat ongetwijfeld een heel divers publiek zal aanspreken.

HCLD

'Leven in Steen. Sporen van 4 miljard jaar evolutie'
Museumsite, Leopold Vanderkelenstraat 30, 3000 Leuven. Nog tot 29 januari 2006.
Di, woe, do en za van 10.00 tot 18.00, vrij van 10.00 tot 21.30, zo van 14.00 tot 18.00. Toegangsprijs € 9. Info: 016-22 45 64, www.artesleuven.be

Edward & Antoine

"De Snode Sluikstorter"

Audrey Van Zyl: 'Zuid-Afrika heeft nog een lange weg te gaan'

FOTO: ELLIP CLAESSENS

Audrey Van Zyl

32

Audrey Van Zyl werd geboren in de Westkaap, Zuid-Afrika. Eind jaren '60 ontvluchtte ze het toen heersende apartheidregime. Ze werkte eerst als verpleegster in Londen en studeerde later geneeskunde in Brussel. In 1999 keerde ze vol enthousiasme terug naar haar land om haar steentje bij te dragen tot de nieuwe democratie, maar ze kwam van een koude kermis thuis en woont nu in Dilbeek.

'Mijn positie als parlementslid en minister is me op onrechtmatige wijze ontfutseld omdat men niet kon verdragen dat ik er een eigen mening op nahield', fulmineert Van Zyl. 'Pas als dit soort onrecht wordt rechtgezet,

toont Zuid-Afrika respect voor de mensenrechten en kan het de weg naar een échte democratie inslaan.' Ze voelt zich gesterkt in haar opvattingen door haar echtgenoot Jef Valkeniers, gewezen senator en staatssecretaris, met wie ze drie jaar geleden in het huwelijksbootje stapte. 'Ik ben geboren in de tijd dat de apartheid officiële vormen begon aan te nemen', vertelt ze. 'Plots moesten we ons huis beneden de prijs aan blanken verkopen en kregen we een nieuwe plek toegewezen in een dor gebied buiten het dorp. Het postkantoor kreeg er een achteringang bij en voortaan mochten alleen blanken de hoofdingang gebruiken. We hadden aparte stranden, scholen en kerken.' In haar late tienerjaren legde ze contact met weerstandsgroepen tegen het blanke regime. 'Ik wilde graag geneeskunde studeren, maar het aantal bruine en zwarte mensen dat naar de universiteit mocht, was uiterst beperkt. Daarom koos ik voor verpleegkunde. Na die studie was de maat echter vol. Ik wou al lang uit Zuid-Afrika weg en heb toen met de steun van mijn moeder de knoop doorgehakt. Ze wist dat ik graag weg wilde en was bang dat mijn anti-apartheidsideeën me in de gevangenis zouden doen belanden.'

Gelijk aan anderen

Audrey Van Zyl herinnert zich haar eerste opdracht als verpleegster in Londen. 'Ik mocht assisteren bij de operatie van een klein blank meisje. Ik mocht haar aanraken en verzorgen, iets dat

in Zuid-Afrika ondenkbaar was. Het was een belangrijk moment in mijn leven. Eindelijk was ik gelijk aan de anderen.' Intussen bleef de oude droom knagen en toen ze hier kwam wonen, schreef ze zich in als student geneeskunde aan de VUB. Er brak een zware periode aan. Ze werkte tegelijk voltijds, had een beperkte basis wiskunde en wetenschappen en had het Nederlands nog niet volledig onder de knie. Ze overwon een zenuwzinking en doorstond een zware behandeling voor borstkanker, maar uiteindelijk kon ze na al die tegenslagen als arts aan de slag in het wetenschappelijk onderzoek.

Omgekeerde apartheid

In 1994 viel het apartheidregime. Audrey Van Zyl volgde de omwentelingen met argusogen. Zes jaar geleden riep Zuid-Afrika opgeleide, geëmigreerde, gekleurde vrouwen op om terug te komen en zich in te zetten in de politiek. Ze vertrok vol enthousiasme, ervan overtuigd dat ze haar land vooruit kon helpen. Ze sloot zich aan bij de Nieuwe Nationale Partij, werd verkozen in het parlement van de Westkaap en schopte het zelfs tot minister. Maar de vreugde duurde niet lang. 'Ik klaagde politici aan die meer bekommerd waren om hun eigen postje dan om de ontwikkeling van het land. Daarom hebben ze me op een slinkse manier aan de kant geschoven.' Ze blijft echter vechten voor eerherstel. 'Nu is het ANC druk bezig van het land een eenpartijstaat te maken, een soort omgekeerde apartheid. Zuid-Afrika heeft een échte democratie nodig en gespecialiseerde mensen om de vele problemen aan te pakken. Het land heeft een torenhoog aidsprobleem en een minister van gezondheid raadt patiënten aan veel look, citroen en olijfolie te eten om de ziekte te lijf te gaan. Zo lang er zulke toestanden bestaan, zal het fout blijven gaan met Zuid-Afrika.'

Ines Minten

Audrey Van Zyl: 'South Africa still has a long way to go'

Audrey Van Zyl was born in the Western Cape province of South Africa. 'When I was a child, the apartheid policy began to be officially applied', she says. 'We were suddenly ordered to sell our house to white people at a below-market price and move to a new home in a barren area outside the village. We had separate beaches, schools and churches.' She managed to escape from the apartheid regime in the late 1960s. She first of all worked as a nurse in London, and subsequently studied medicine in Brussels. In 1999, a few years after the end of the apartheid regime, she returned to her country, full of enthusiasm about making a contribution to the fledgling democracy. She succeeded in becoming an MP and a minister but ended up being sidelined owing to her criticism of the ANC.